

MAGYAR LÁ

T. „Otthon” Írók és Hírlapírók Köre
HUNGARIA BUDAPEST
VII., Erzsébet-körút 9—11.

Főszerkesztő és szerkesztésért felelős:
dr. Paál Árpád

Laptulajdonos: **SZENT LASZLÓ NYOMDA R.-T.**
Felelős igazgató: **FOLLMANN GÉZA**
Törvényeséki bej. szám: Tr. B. 11/11. Jun. 1938.

Főmunkatárs: **dr. Gyárfás Elemér**

A Nemzeti Ujjászületési Arcvonal Legfőbb Tanácsának alakuló ülése

Miron Cristea pátriárka-miniszterelnök nagy beszédben fejtegette a haza és az életfeladatok lényegét. Reményét fejezte ki, hogy a történelmi kisebbségekhez tartozó állampolgárok is tömegesen iratkoznak be az Arcvonalba

A német népcsoport képviselői is megkapták a vezetőség hét helyére a kinevezésüket

Bucuresti. Saját tud. Csütörtökön délután tartotta meg első ülését a Nemzeti Ujjászületési Arcvonal egyik vezető szerve, a Legfelsőbb Nemzeti Tanács. Az ülést a szenátus üléstermében tartották, amelyet teljesen átalakítottak erre a célra. Jelen voltak a kormány tagjai, mind egyenruhában: *Vaida, Mironescu, Argetoianu* királyi tanácsosok és a legfőbb nemzeti tanács kinevezett tagjai, köztük a német kisebbség képviselői, akik már megkapták kinevezésüket és pedig *Anton Peier, Broneske Ottó dr. Hans Hedrik, Hans Kaufmes* a földművelésügyi *Prul Gustav* és *Gust Valdemar* az ipar és kereskedelem és dr. *Wolf Helmut* a német értelmiség képviselője.

Az ülést ima vezette be majd *Miron Cristea* patriárka-miniszterelnök helyet foglalt az elnöki székekben, mellette a Legfőbb Nemzeti Tanács vezetői, köztük *Silviu Dragomir, Miron Cristea* nagy megnyitó beszédet mondott, amelyben változta a Nemzeti Ujjászületési Arcvonal célját. A beszéd lényeges tartalma a következő volt.

— A román állam új tekintélyi szervezete és alaptörvényei eltörölték a politikai életből a pártokat, amelyek tevékenységéről annyit beszéltek az utóbbi években. Bármennyire is tekintélyi jellegű azonban ma az ország vezetése, feltétlenül szükséges, hogy a koronának szerves és természetes kapcsolata legyen azokkal a néptömegekkel, amelyeknek megerősítése az ország haladásának biztos kezesége. Ebből a célból alakult

meg a Nemzeti Ujjászületés egységes frontja, amelyet a legfőbb tanács és igazgatóság szervez meg és vezet. Az Arcvonal egységes jellege összeolvastja, megerősíti és egyesíti az összes tevékeny és cselekvő erőket egyetlen cél körül és ez a cél a haza felvirágoztatása.

— Különösképpen a Legfőbb Tanácsnak és igazgatóságának az a hivatása egyrésztől, hogy ebben az értelemben nevelje a néptömegeket és alakítsa ki ennek az egységes Arcvonalnak fensőbbségében való meggyőződésüket, lelkesítve őket, hogy mindegyikük bármely pillanatban lelkesedéssel álljon a maga helyén a haza és a trón szolgálatára.

A haza, az életfeladat legjelentősebb alapja

— Tudjuk, hogy a római birodalom idejében milyen méltóságot és hazafias büszkeséget érzett magában az, aki elmondhatta magáról „civis Romanus sum”.

— S a mi új alkotmányunk és annak egész szelleme is bekapcsolja az állampolgárok jogainak sorozatába azt a kötelezettséget, hogy a román állampolgárnak hazáját életfeladata legjelentősebb alapjának kell tekintenie és fel kell áldoznia magát épsége és méltósága megvédéséért s munkájával hozzá kell járulnia annak erkölcsi felemeléséhez s gazdasági fejlődéséhez.

Népkisebbségek az Ujjászületési Arcvonalban

— Így állván a dolgok, nagyon is természetes, hogy nemcsak az etnikai származású románok iratkoznak be tömegesen a Nemzeti Ujjászületési egységes Arcvonalba, hanem a történelmi kisebbségeinkhez tartozó állampolgárok is, mivel csupán, mint az Arcvonal tagjai tölthetik be leg-
elemibb állampolgári kötelezettségeiket és enélkül nem lehet semmi jogosult igényük az állampolgári jogokra. Ha akad romániai lakos, aki az Arcvonalon kívül akar maradni, s bizonyos feltételekhez köti a maga románosságát és hazafiságát, vagy pedig csak úgy akarja szolgálni az országot, ha ő a kormány, ennek azt kell mondani: ilyen feltételes hazafiság értéktelen.

Vezetéshez juthat minden érték

— Bizonyára távol van tőlünk az a gondolat, hogy csupán akik ebben az igazgatóságban és főtanácsban jelen vagyunk, tudjuk vezetni az Arcvonalat. Fájdalmas volna, hogy a nemzet vezetői csak ilyen csekély számban legyenek. A tanácsosok és az igazgatók csupán utat készítenek s azon

át a szakképzettségi alapon létesülő parlamentbe azután vezetéshez juthat minden érték a köztevékenység minden ágazatának egészséges és okos irányításában. És ki tételhetné fel, hogy ezek kevésbbé lesznek hasznára a hazának mintha a minden eszközzel való meggazdagodás, a közvagyon tisztességtelen kihasználása után vadásznak, amivel annyira kompromittálták a parlamenti életet és a választásokat s akiknek állampolgári szabadságát már előre meg kellett kötni az előzetesen aláírt lemondások formulájával.

Öfelsége a király példája

— Mindezeket a tanácsosokat és igazgatókat nem kell irigyelniük azoknak a többi derék állampolgároknak, akik nem léphettek be egyszerre a vezető testületekbe, mivel követniök kell felsőes királyunk példáját, aki betölti az evangélium szavait: „aki nagyobb akar lenni közületek, legyen mindenki szolgája”.

(Tudósításunk folytatása a 3-ik oldalon.)

Franco győzelmének fejleményei

Írta: **Császár Béla**

Az idestova három éve folyó spanyol harcok felé most megújult érdeklődéssel fordul a világ közvéleménye, mert a barcelonai győzelemmel az új nemzeti Spanyolország végleg urrá lesz az ibériai félszigeten. Az európai baloldal részéről kétségbeesett lépések és közbenjárások történnek, hogy a spanyolországi marxizmus kudarcát megakadályozzák, vagy legalább is bizonyos időre kitolják. A francia marxisták a határ teljes megnyitását követelik, a szovjet kiábrándultán vész tudomást a fejleményekről, de hadianyagot és élelmiszert szállító hajói még a múlt héten is megfordultak a szovjet és a spanyol partok között. Az angol munkáspárt még Chamberlain megbuktatásával vél más fordulatot adni az eseményeknek. De a játszma — Olaszország jövőtől — már visszavonhatatlanul elveszett a vörös Barcelona s az európai baloldal számára: Franco győz s ennek a győzelemnek politikai következményei már nemsokára jelentkezni fognak.

Az első legnagyobb fejlemény Franciaország befolyásának teljes és tökéletes megsemmisülése Spanyolországban és a Földközi-tenger spanyol érdekeltégű medencéjében. Franciaországnak elsőrendű érdeke volt meggátolni a tengelyhatalmak segítségével győzelmet győzelemre halmozó Franco uralomrajutását. A közelmúltban annyi harc és küzdelem mindenképpen hiábavaló volt ebben a tekintetben, Franciaország nem volt képes megakadályozni a nemzetiek előtérbekerülését. Anglia szempontjából, amióta Olaszországgal kiegyezett, nem volt többé eminenter fontos a nemzetiek győzelmének megakadályozása. Anglia már hónapokkal ezelőtt képviselőt küldött Burgosba s ezzel eleve lemondott arról, hogy megpróbálja érvényesíteni ellentétes befolyását. A francia álláspont azonban mindeddig a legteljesebb elutasítás volt a baloldal fenyegetésére s jófelfogott érdekei miatt is. Franco kormánya a teljes győzelem után, előreláthatólag akár elismeri Franciaország addig, akár nem, szerződést köt a tengelyhatalmakkal, elsősorban Olaszországgal s ezzel Franciaország déli határán is megerősödik a nyomás. Franciaországot Németország és Olaszország nyomásán kívül spanyol oldalról is a bekerítés veszélye fenyegeti. Ezzel kapcsolatban természetesen a francia ellenállásnak is fokozatosan gyöngyünie kell minden olyan törekvéssel és támadással szemben, amelyet a tengelyhatalmak indítanak ellene.

Olaszország támogatta legtovább és a legkitartóbban a nemzeti Spanyolországot, tehát érthető, ha teljes felülkerekedésével a legtöbb hasznot is fogja húzni a győzelemből. Tévedne persze az, aki azt hinné és arra gondolna, hogy Olaszország pusztán haszonért és befolyásért támogatta a spanyol nemzeti eszme győzelmét. A fasizmus megtehette mindezt magáért az eszméért, de kétségtelen, hogy a nemzeti Spanyolország hálás lesz az áldozatos segítségért és támogatásért s ahhoz köti majd politikai érvényesülését és diplomáciai segítségét, amelyik állam vele volt a harcok és nél-

külözetek idején. Olaszország helyzete a spanyol nemzeti győzelem után még nagyobb mértékben erősödik s alkalma lesz mindazokat a problémákat megoldani, amelyeket eddig vagy a viszonyok kényszerűségéből, vagy pedig ügyes várakozási megfontolásból kifolyólag nem valósított meg. Ezek közé tartozik Tunisz és Dzsubuti elintézése, amelyet Németországgal és Spanyolországgal a háta mögött s Anglia kényszerű elnézésével most mindenáron meg akar oldani.

Anglia helyzete a Földközi-tengeren látszatra nem változik, de csak látszatra: valaképpen számára sem közömbös, hogy Gibraltár mögött egy feltámadt és magáraébredt spanyol nacionalizmus áll-e készenlétben, azonkívül, hogy azon az úton, amelyen hajói Indiát és más gyarmatbirtokait keresik fel, egy a tengelyhatalmakkal legszorosabb viszonyban lévő hatalommal több van. A Földközi-tenger eddig a demokratikus országok viziútja volt: most nemcsak osztózni kell rajta a totalitárius hatalmakkal, hanem még meg is kell alkudni befolyásukkal és el kell tűrni törekvéseiket, kísérleteiket és kívánságaikat. Anglia és Franciaország ebből a szempontból eléggé hátrányos helyzetbe került, amelyből most az utóbbi nem azzal próbál kievickélni, hogy elismerné Francot s képviselőt küldene Burgosba, vagy — jóakarata jeléül — beszüntetné a vörösök mindennemű támogatását, hanem azzal, hogy bizonyos spanyol támpontokat zálogképpen meg akar szállni. Úrügyl s azzal a feltétellel, hogy azonnal kiűrti, ha Olaszország Franco győzelmé után is meghagyná csapatait Spanyolországban. A terv amilyen veszélyes, épolyan észszerűtlen s így valószínűnek kell tartani, hogy megvalósítására egyáltalán nem kerül sor. Franciaország érzé, hogy játszmáját elvesztette s olyan lépésre ragadtatja magát, ami háborút robbantana ki.

Az kétségtelen, hogy Franco diadala után a tengelyhatalmak még nagyobb erővel és nyomattal léphetnek fel a demokratikus hatalmak, elsősorban Franciaország ellen. Ezt már a francia lapok is nyíltan megírják és a szélsőbaloldali uszító hadjárata olyan irányba igyekezik vinni az eseményeket, amely egyáltalán nem kedvezne a békének és Franciaország érdekeinek.

A pisai kovácműhelyből — a Metropolitan Operaházig

— Titta Ruffo emlékiratai —

A világ legnagyobb baritonistája, Titta Ruffo, most hatvannégy éves. Nemrég vonult vissza a színpadtól, közel huszonöt éves ragyogó művészi pályafutás után és hozzákezdett emlékiratainak megírásához, a Monte Pincion levő csodálatos márványkastélyában. Ezek az emlékiratok „La mia parabola” címmel most jelentek meg és egész Itáliában a meglepetés erejével hatottak. Nem csoda. Kevés művész futott be olyan szédületes karriert, mint a pisai kovácslegényből lett világhírű baritonista, aki bejárta az egész világot és mindenütt óriási sikert aratott.

Tulajdonképpen a bátyja fedezte fel, akivel együtt dolgozott atyja műhelyében, napi ötven centesimoért. Ettore, a bátyja, igen muzikális fiú volt. Este, miután bevégezte napi munkáját, elővette legféltettebb kincsét, egy öreg, rossz fuvolát, kiült az utcai lámpás alá és úgy játszotta el kedves operáinak egy-egy részletét. Őccse áhítatosan hallgatta. Így ismerkedett meg lassankint a nagy zeneszerzőkkel, a híresebb dalművekkel. Azután énekelni kezdett. A tizenhároméves fiú érces hangjára az egész utca összecsendült. Ettől a naptól fogva Tittának nem volt nyugta. Bátyja szüntelenül buzdította, bátorította. Összekuporgatták nehezen megkeresett garasait és mire Titta betöltötte a tizenyolc évet, együtt volt a római utazás és tanulás költsége. A pályaudvaron könnyes szemmel vált el egymástól a két

testvér. Ettore csodálatos ösztönrel megérezte, hogy öccsére nagy karrier vár és bizatta, sohasem veszítse el önbizalmát, bármi is történjék, ne hátráljon meg.

Titta a római zeneakadémián jelentkezett felvételre. Elutasították.

— Van ugyan valami hangja, — mondták — de nem alkalmas arra, hogy operaénekes lehessen. Tittának eszébe jutottak bátyjának szavai. Nem csüggedt. Felkereste a konzervatórium igazgatóját, Olaszország leghíresebb énekmeesterét. Perchinét és addig könyörgött neki, amíg a maestro megszánta és fölvette növendékei közé. A fiatal énekes vasszorgalommal tanult, de tanára nem vette komolyan. Hiába kérlette, hiába könyörgött neki, nem foglalkozott vele rendszeresen.

— Ostoba fráter vagy, tehetségtelen napoló, — rivalt rá végre türelmét veszve és kiadta.

Titta Milánóba utazott. Lelki szemei előtt a Scala színpada lebegett. Próbát énekelt a legendás színházban, de itt sem volt szerencséje.

— Fahangja van magának, barátom, — mondta neki az igazgató, — sohasem lesz magából semmi!

Félig önkívületben támolygott ki az operaházból. Öngyilkos akart lenni. Elkeseredésben magát vádolta, amiért elszedte bátyjától a nehezen megkeresett garasokat és visszaélt testvére bizalmával. Akkor egy kéz nehezedett a vállára:

— Hallottam az imént magát, amikor a Scalaban próbát énekelt! Ott ültem a nézőtérben. Rossi a nevem, impresszárió vagyok. Ne adjon azokra — nem értik meg a maga művészetét! Vagy talán félnek magától! Bizza

rám a sorsát! Garantálom, ezzel a hanggal világkarriert fog csinálni. Hogy hívják?

— Ruffo Titta...

— Ez nem jó, ezt a nevet nem tudja megjegyezni a közönség. Majd megfordítjuk: Titta Ruffó. Ez sokkal jobban hangzik!

Az impresszárió ügyes ember volt. Bemutatta felfedezettjét az olasz gramofontársaság igazgatójának, aki azonnal leszerződtette a fiatal baritonistát egész sereg olasz dél leéneklésére. Azután a római operaháznál szerzett számára szerződést. A Lohengrin herold-szerepében kellett volna bemutatkoznia a fiatal éneknek. Ruffó, aki még sohasem énekelt a színpadon, meglehetősen rosszul mozgott az első próbákon.

— Maga esetlen, ügyefogyott alak! — kiáltott rá a karmester, türelmét veszve. — Akkor lesz magából énekes, amikor belőlem pápa!

A jóslás nem vált be. Titta Ruffó debütje óriási sikerrel járt. Rossi ezután európai turnéra vitte. Bécsben Carusóval énekelt a Rigolettóban. Szentpétervároft a cár estélyt adott tiszteletére. Párizsban, mint a meteort, úgy fogadták. Rostand, Sardou, Maeterlinck, Massenot, Delibes, Sarah Bernhard vetélkedtek barátságáért. A lapok vezérei keket írtak hangjáról, melyet a Niagara dörgéséhez hasonlítottak. Európai turnéja valóságos diadalút. Berlinben például alig akarták leengedni a színpadról. Minden áriáját többször kellett megismételnie.

A művésznek különösen feltűnt egy kövér kopasz úr, aki talán leghevesebben követelte az ismétléseket. Megtudta, hogy az illető — kalapkereskedő. Másnap megjelent az üzletében és kiválasztott hat kalapot. A csomagot haza-

Eucharisztikus Világkongresszusi Almanach

Diszes kötés, művészi kiállítás. Több száz fénykép.
Ara a pénz előzetes beküldése esetén 420 lei és porto 30 lei

Rendelje meg még ma az „ECCLESIA” könyvkereskedés Oradea, vagy a „MAGYAR LAPOK” úján!
LEGSZEBB CSALÁDI EMLÉKKÖNYV!

Chwalkovszky prágai külügyminiszter beszélt a cseh-szlovák nemzeti egységpártban

Ezt mondotta: „Cseh-Szlovákiának a német birodalom politikájához kell kapcsolódnia”

Prágából jelentik: A csehszlovák nemzeti egység párt parlamenti képviselőinek ülésén Chwalkovszky külügyminiszter nagy beszédet mondott. Rámutatott arra, hogy Csehszlovákiának szakítania kell régebbi katasztrófális külpolitikájával. Ehelyett teljes egészében rápolitikát kell folytatnia. Csehszlovákiának a német birodalom politikájához kell kapcsolódnia, annál is inkább mert földrajzilag egységes területen helyezik Németországgal. A régi politikához való visszate-

rés végleges pusztulást jelentene Csehszlovákiára. Ezután méltatólag írt rá Chwalkovszky arra, hogy a német birodalom milyen lojális magatartást tanúsít Csehszlovákiával szemben. Németország bármely pillanatban megtehetné, hogy beavatkozzék Csehszlovákia ügyébe és az egész országot megszállja, anélkül, hogy egyetlen kis egér is megmozdulna. Németország még sem tesz semmit és ezt a tényt — Chwalkovszky szerint — kellőképpen kell méltányolni.

Cseh-Szlovákia ujabb nyolcmillió angol fontkölsönt kapott

Londonból jelentik: A Reuter-iroda értesítése szerint megtörtént a megegyezés a Cseh-Szlovákiának adandó kölcsön ügyében. Mint ismeretes, a cseh-szlovák kormány 30 millió font hitelt kért angol pénzügyi köröktől. A most létrejött megállapodás szerint Cseh-Szlovákia a már előbb

folyósított 4 millió fontot ajándékképpen kapja Angliától s ezenfelül még kap 8 millió kölcsönt, amit legnagyobb részben a menekültek segélyezésére kell fordítani. A 8 millió kölcsönt a francia és angol kormány közösen garantálja.

A Nemzeti Ujjászületési Arcvonal Legfőbb Tanácsának alakuló ülése

(Tudósításunk folytatása az 1-ső oldalról)

A kormány feladata: a közrend és a nyugalom biztosítása

Ilyen gondolatoktól és irányításoktól vezetve, az elnökségem alatt álló kormány arra törekedett, hogy keményen dolgozzék a köz és a politikai életnek az Arcvonalban és a parlamentben való teljes megszervezéséig és az a nyugodt öntudata van, hogy sok jó dolgot alkotott, sok rosszat megjavított a hozott törvényekkel és intézkedésekkel. Öfelsége II. Károly király bölcs utmutatásai alapján s el van határozva arra, hogy a jövőben is ugyanebben a szellemben, ugyanezzel a tiszta szándékkal folytatja tevékenységét, különösen törekedve arra, hogy az országban elhárítson mindent, ami zavarhatja a közrendet és az annyira szükséges nyugalmat, hogy így biztosítsa azt a hatalmas etnikai egységet, amelyből azután a legértékesebb fiatal erők kerüljenek élre, felelevenítve az állami, községi és megyei szervek és az összes intézmények kereteit, mindenütt a fejlődés és az új élet lelkét vigyék be az erkölcsi, nemzeti és gazdasági haladásba.

— Ezenkívül a világhelyzet kereteiben, legyen az akár kedvező, vagy kedvezőtlen, — amit mi nem tudnánk megváltoztatni, — a béke jel-szava alatt továbbfolytatjuk saját érdekeink megvédését és az összes államokkal és népekkel való jó kapcsolatok fenntartását. Bizonyára minden románnak azt kell megállapítania, hogy a mostani helyzet a békés munka és a haladás útján halad előre és csupán egy gonosz ember tarthatja jobbnak a múltbeli haszontalan zűrzavart a mai helyzetnél és nyugalomnál. A még tévelygők gondolkodásának is meg kell változnia és az a jelszó kell vezesse őket: *mindent a nemzetért.*

A közérdek iránti áldozat szelleme

Országunk még sok lakosának van szüksége az alapos állampolgári nevelésre és irányításra. Az örökké elégedetlenek pedig, akik mindig fölűnnek, azt mondjuk, hogy *ne követeljenek lehetlent.* Noha az emberektől nem lehet abszolút tökéletességet várni, meg kell elégednünk azzal, hogy főképpen a vezetőktől *tiszta szándékot és tiszta kezet kívánunk,* állandó meggyőződést, hozzáértést, derékséget, lelkiismeretességet, kor-

küldette, majd a pénztárhoz lépett és kifizette egy kalap árát.

— De uram. — szólt meglepve a kereskedő. — hiszen ön hat kalapot vett meg!
— És ön — válaszolta Titta Ruffó — szintén csak egy jegyet váltott az Operába, mégis azt követelte, hogy minden áriát hatszor énekeljek el.

A turné utolsó állomása Budapest volt. Az Operaházban énekelte a Trubadur Luna grófját és a magyar közönséget valóságos lázba hozta csodálatos hangjával.

A következő évben már Amerikában énekelte a Metropolitan Operaházban. Gatti Casazza háromezer dollárt szerzett neki egy-egy fellépésért. De nem ez volt rekord honoráriuma. Buenos Ayresban hater ezer dollárt kapott az Othello Jágó-szerepének elneveléséért.

A hajdani kovácslegény nem feledkezett meg hazájáról, szüleiéről és legfőképpen bátyjáról. Kastélyt építtetett számukra és valóságos kiskirályokat csinált belőlük. Nem egy szegény fiatal énekest segít az érvényesüléshez. Így a kiváló magyar baritonista, Kovács Dezső is neki köszönheti karrierjét. Titta Ruffó saját költségén vitette ki Rómába, ahol a legelső énekmesternél taníttatta. A magyarokat rajongásig szereti. Számtalanszor énekel nálunk és sehol sem imádták és ünnepelték annyira, mint Budapesten.

Most ő is megöregedett. Búcsút mondott a színpadnak, melyhez annyi feledhetetlen emlék fűzte és otthagyta a közönséget, melyet annyiszor ragadott magával művészetével. De csodálatos hangja itt marad örökké, a gramofon membrán útján, az antennákon keresztül ki tudná megmondani, hány-szor esendül fel naponként a nagyvilágon?...

MINDEN FONTOS AZ EMBERI SZERVEZETBEN!

Ha migréne van, szédül, zug a füle, emésztési zavarokban, derék fájástól szenved, ezek mind a betegség előjelei és itt az ideje, hogy védekezzen. Vére telítve van mérgező anyagokkal, amelyek behatolnak a vérkeringési rendszerbe, mája el van dugulva és a vese-szűrők nem működnek, mindez azt jelenti hogy könnyen súlyos betegségek prédája lehet.

Az Urodonal megmenti, ha mindennap bevesz egy-egy kávéskanállal egy kevés vízben. „Az Urodonal olyan gyógyszer, amelynek formulája a gyakorlatban igen szerencsésnek bizonyult. Az az átmosó kúra, amelyet hatáskifejt, minden esetben és mindenki számára nagyon hasznos”: rendszeres használata hozzásegít számos komoly betegség megelőzéséhez és megakadályozza az időelőtti megöregedést.

Professzor G. POUCHET
az orvosi akadémia tagja

URODONAL

méregteleníti a szervezetet

Kapható gyógyszerárkában és drogeriákban

CHATELAIN KÉSZÍTMÉNY MEGBIZHATÓ MÁRKA

rekséget, a közérdek iránti áldozat szellemét, a köz érdekében való energiát, a nemzet iránti szeretetet, a trón és a dinasztia iránti hűséget.

— A kormány naponta arra törekszik, hogy élje ezeket az állampolgári erényeket és így irányítsa szerveit is. Mindezt a nemzeti ujjászületés céljára a legfőbb vezetőnk és irányítónk, Öfelsége II. Károly király öröme, aki iránt ez alkalommal is kifejezzük hódolatunk és lojalitásunk legmelegebb érzelmeit. Ezzel megnyitom a Nemzeti Ujjászületési Arcvonal főtanácsának első ülését.

Üdvözlő beszédek

Miron Cristea pátriárka-miniszterelnök után Garoflida földművelés, Eftimie German a munkások, Valkovits professzor az iparosok, Anibal

Teodorescu professzor a szellemi foglalkozásuk, Silviu Dragomir főkörménybiztos Erdély, Cazaliu Basarabia, végül Hans Hedrik kijelentette, hogy a romániai németiség együttműködést óhajt a román néppel és az ország más törzslakóival, a közöshaza felvirágoztatására.

Magyarok nem lévén még kinevezve, nem voltak jelen.

Cornatianu professzor főtávkár ezután fölolvasta az uralkodóhoz intézett távirat szövegét.

A jelenlevők hosszas tapsai után újból Miron Cristea pátriárka kijelentette, hogy pénteken reggel elzarándokolnak Curtea de Argesbe.

Csütörtökön este az Ujjászületés Arcvonal vezetősege a Continental-szállóban közös vacsorán vett részt.

Franco tábornok maga vezette a győzelmes hadak bevonulását Barcelonába

Egész Spanyolországban óriási az öröm. — Rómában is kivilágítás volt és Mussolini lángoló beszédet mondott a diadalról

Burgosból jelentik: A nemzeti spanyol hadsereg fegyvereit végleges diadal koronázza Katalóniában. A nemzeti hadsereg csütörtökön délelőtt vonult be Barcelonába. A győzelmes hadak élén maga Franco tábornok vezette a bevonulást. A katalán főváros lakossága leírhatatlan örömmámorban fogadta a felszabadító nemzeti csapatokat. Az öröm nemcsak Barcelonában volt általános, melynek másfél-milliós lakossága megszabadult a vörös uralom borzalmaitól, hanem végig az egész nemzeti Spanyolországban.

De — mint Rómából jelentik, — Olaszországra is áterjedt az örömmujongás, hisz az olasz önkénteseknek oroszlanrészük van Katalónia diadalmas megtisztításában.

Római jelentés szerint Barcelona elestének hírére az olasz főváros csütörtökön este fényárba borult. A város valamennyi épületét fellobogózták és az ablakokat kivilágították. Este 6 órakor a fasiszta alakulatok óriási tömegekben vonultak fel az utcákon. A tömeg a Palazzo Veneziahoz vonult, ahol Mussolinit él-

tette. A Duce a tömeg hívására megjelent az erkélyen és beszédet mondott.

— Örömtől teljesen indokolt, — mondta Mussolini, — mert Barcelona annyi más város után megszabadult a kommunisták és gaz barátaik uralmától. Barcelona eleste után új lapok kezdődnek a történelemben, amelyeket mi írunk. Néhány nappal ezelőtt Barcelona vörös védői még azt hangoztatták, hogy a nemzeti hadak nem fognak áttörni erődtényeiken. És mi mégis áttörtünk és át fogunk törni a jövőben is!

Ezután a tömeg még sokáig áltette Mussolinit és hangos tüntetéssel járta be Róma utcáit.

A nagyváradi mozgóképszínházak műsora:

APOLLÓ: A VADNYUGAT LEANYA.
DORIAN: A PARIZSI NÁSZUT.
CORSO: A TITOKZATOS KULCS.

Megvalósulás előtt az írók nyugdíjintézete

A magyar írókkal való közvetlen tárgyalásra Kolozsvárra utazik Liviu Rebreanu

Bucuresti. Saját tud.

A román írók, élükön Liviu Rebreanunál, a „Ion“, a „Pădurea Spânzuratilor“ és még számos klasszikussá vált regény nagyevű szerzőjével, azon munkálkodnak most, hogy az állam támogatásával — állami intézményként — megteremtsek az írók nyugdíjintézetét. Ez az önmagában is figyelemreméltó terv azért érdekel bennünket közelebbről, mert az új kormányzati rendszer irányelveinek megfelelően, de a román írók kartársias szellemű elgondolása alapján is,

a romániai német és magyar kisebbség íróit is bevonják az intézmény tagjai közé.

Felkerestük Liviu Rebreanul Bulevardul Elisabeta-uti lakásán, hogy érdeklődünk a tervezett nyugdíjintézet készülő szabályzata iránt.

A kiváló író azonban elfoglalt ember. Nehéz elcsipni egy félórát nyugalmas beszélgetésre.

— Sajnos, — mondotta a szívélyes házigazda előzékenységgel, — éppen készülök egy szobrászhoz, hogy modellt üljek neki. — De utközben beszélgethetünk.

— Az írók nyugdíjintézete érdekel.

— Egyelőre csak annyit lehet erről közölni, — mondotta, mielőtt felvette kabátját, — hogy Ófelsége a király és a társadalomvédelmi miniszter megadta beleegyezését a tervhez, úgyhogy a megvalósításához semmi kétség nem férhet.

Már a liftben álltunk, amely halk zugással szállt le velünk a negyedik emeletről.

— Természetesen a kisebbségiek is benne lesznek, folytatta. — A németekkel már tárgyalunk is a kérdéssel, most a magyarokkal keresem az érintkezést. Eleinte úgy gondoltam, hogy ide Bucurestibe kérek valakit a romániai magyar írók képviselőitől. De jobb lesz talán, ha leutazom Kolozsvárra és ott folytatok megbeszéléseket velük. Már ezen vagy a jövő héten sor kerül erre.

A Bulevardul Elisabeta kopsz fái alatt hadtunk a legközelebbi gépkocsimegálló felé, mielőtt Rebreanu az ő élénk, közvetlen beszédmódozában részletesen ismertetni kezdte a kérdést:

— Gondoskodni kell a kiöregedett írókról is, mert különben főleg azok, akiknek egyetlen foglalkozása az írás sok esetben a legsötétebb nyomorúságnak néznének elébe, annak ellenére, hogy talán olyan művekkel gazdagították népük szellemi kincsét, amelyekből táplálkoznak késői nemzedékek is. Az író ritkán gyűjt vagyont. Ha nem őrli újságírással az idejét s tehetségét és ha nincs valami kényelmes állása, ami létalapját biztosítja, akkor a legnagyobb munkaképesség éveiben is örvendnie kell, ha valahogy megél.

Gépkocsit intett magához; beültünk.

— Mit tud keresni egy román író? — kérdeztük.

— Nagyon változó. A kezdő írók bizony nyomorognak. Ez különben általános jelenség... De nem tudnak megélni tisztán írásból a már ismeretebb nevűek sem.

— Ugylátszik azonban, — vettem közbe, — a román állam igyekszik gondoskodni róluk. Állásokat kapnak.

— Előfordul, — mosolygott Rebreanu. — Bedugják őket a turisztikai hivatalhoz, különféle sajtóosztályokba, állami vagy magánvállalatoknál is jut nekik kisebb-nagyobb fizetés, amiért nem kell túlságosan megdolgozniuk, hogy hozzájussanak az íráshoz is... Aztán vannak az írók között ügyvédek, orvosok, mérnökök, papok.

— S a többiek?... Nem a színpadi szerzőkre gondolok, akik közismerten jól keresnek mindenütt, hanem a regényírókra. Mit keres egy közepes regényíró? És mit keres egy népszerű, elismert tehetség? Mit keres egy Liviu Rebreanu?

— A román könyvkiadás, — hangzott a válasza, mielőtt az autó gyors iramban rohogott velünk végig a Bulevardul Elisabeta uton s át az Egyetem-téren; — de az olvasóközönség is állandóan nő. Ennek dacára egy átlagos író könyvkiadói

uton még mindig nem tud eladni három-négyezer példánynál többet. S aztán a csekély százalékos részesedéssel kénytelen megelégedni. A költők pedig? Szegények alig ezer példányt tudnak elérni egy verskötettel... Viszont a legelismertebb, s népszerűségnek is örvendő prózaírók helyzete lényegesen jobb. Az én legutolsó könyvemből június óta tizenhatezer példány fogyott el. S nekem a kiadó 28 százalékot fizet a könyv eladási árából.

— Hiszen ez egész vagyon!

— Sajnos, nem lehet minden évben írni egy könyvet. Hosszabb lelki elmélyülésre van szükség.

Az autó pillanatok alatt végigszáldott a Bratianu-uton s az „Aro“ mozinál mellékutcába vágott. A nagy író egészen elmerült az írók helyzetének s magas erkölcsi és művelődési hivatásuknak fejtegetésébe. Egy írónak küldetéséhez méltó életszínvonalon kell mozognia. S mindenesetre le kell venni róla a jövő gondját. Ez lesz a célja a nyugdíjintézetnek. Természetesen nem könnyű a

A közönség és — a szerző

— Az igazi művész helyzete rendkívül nehéz. Mert minél tisztább művészetet nyújt, annál szűkebb körű közönség megértésére számíthat. A valóban műértők száma csekély. Az olvasóközönség túlnyomó többségének csak lüktető esemény kell. Még az a szerencse, hogy sokan olvasnak divathajszásból, snobizmusból... Nem illik, hogy valaki ne olvasta volna ezt vagy azt a nemrég megjelent komoly irodalmi terméket. El lehet képzelni, milyen nehézségekkel küzdenek az erdélyi kisebbségi írók, akik között egyébként több pompás tehetséget ismerek. Nem tudhatom, milyen pl-

kérdés megoldása, mert egyszerű biztosítási számitással, szabályos befizetéseket véve alapul, ha-jos megcsinálni a dolgot. A határt is nehéz megvonni író és nem-író között. Aztán figyelembe kell venni, hogy a megöregedett vagy munkaképtelenné vált írónak van-e más jövedelme, például nyugdíja stb. Mindezekre vonatkozólag még csak vázlatos vonalakban készült el a nyugdíjintézet tervezete... A lényeg egyelőre az, hogy meglesz.

Közben a gépkocsi szeszélyesen kanyarodott ki-be egyik kis utcából a másikba.

— Hé, uram! — szólt reá Rebreanu a sofőrre, ismerve a bucaresti bérautóvezetőknek azt a kedves szokását, hogy szívesen körülkocskáztatják a városon a gyanutlan utast. — Merre visz maga engem?

— A legrövidebb uton, uram.

Tényleg igaza lehetett, már ott is voltunk a célnál: Jalea szobrászművész műterme előtt. A nagy író betessékelt és bemutatott a kitünő szobrásznak, aki a román képzőművészet egyik büszkesége.

— Nem zavar, ugye, — kérdezte a modellt, — ha folytatjuk a beszélgetést?

— Sőt! — nyugtatta meg a mester. — Így még elevebb az arc, könnyebben ellesem a jellemző vonásokat.

Már kialakulóban volt a barna agyagtömegből Rebreanu kemény, törzsökös nyakon ülő feje. A dus, félrefésült haj, a széles, beszédes homlok, a szemöldök markáns ívelése, az arc finom anatómiája. A szem körül látott munkához, mielőtt az író könnyedén egy állványhoz támaszkodva a szerzőnek a közönséghez való viszonyáról beszélt.

dál az erdélyi magyar olvasóközönség közszelme, de tudom, az erdélyi románság annakidején, a magyar uralom alatt kedvező volt az írók számára. A románság becsületheli kötelességének érezte, hogy megvegye s olvassa a román írók műveit... Egy-egy jelentősebb mű kézzől-kézre járt, olykor dugva, ha a hatóságok tiltották a terjesztését. Igaz, hogy itt közrejátszott a veszélyingere, a kalandosság varázsa is...

A szobrász helyet cseréltetett a modellel, aki most szemlétomást megelőzendő agyagmassza másik oldalán helyezkedett el.

Az irodalmi-csere kérdése

A beszéd a magyar és a román írók egymáshoz való viszonyára terelődött. Emlékeztettem az írók, hogy csaknem tíz esztendővel ezelőtt, egy sajtóbeszélgetés keretében, felvettem előtte az irodalmi csere szükségességének egyébként szelvényben hosszabban hangzott gondolatát, amit akkor ő is magáévá tett, annak felismerésével, hogy irodalmi értékű prózai művek kölcsönös lefordítása a legjobb mód lenne a két nép kultúrkezelés előmozdítására.

— Azóta, — mondottam, — majdnem semmi sem történt ebben az irányban.

Rebreanu arca annyira elkomolyodott, hogy Jalea mester abbahagyta a mintázást.

— Csakugyan kevés történt. Mert, sajnos politika keveredik az ügybe. Pedig a regényfordításoknak igen nagy jelentősége lenne. Egy jó regény többet ér mint esztendőnk más eszközökkel folytatott propaganda-munkája. De ezt csak a viszonyosság alapján lehet megcsinálni. Az én „Pădurea Spânzuratilor“ című regényem magyar fordítását már két erdélyi író is elkészítette, s hozzá igen jól. S a munka évek óta hever íróasztalunkban. Nem kapnak reá kiadót. Pedig magyar író regénye is megjelent románul, így a Szabó Dezső... Igaz, hogy különleges szenzáció kapcsán, rendkívüli csemegeként... De, hogy színpadi művekről is beszéljünk, egy időben rengeteg magyar darabot játszottak a bucaresti színpadokon. Valóságos invázió volt. S ennek odaát nem láttuk a legcsekélyebb viszonzását sem. Természetes, hogy a visszahatás nem maradhatott el...

Rövid gondolkodás után hozzátette:

— Kétségtelen, hogy itt valamit tenni kellene. Mert a két nép, minden politikai kicélezés, a szélsőséges elemek minden túlzása s az erdélyi magyarság egyébként érthető lelkiállpota ellenére is, megfér egymás mellett.

Ennek kapcsán régi erdélyi emlékeiről kezdett beszélni Rebreanu. Tizenhárom gyermekes tanító-család gyermeke ő, s mint szegény, jótanuló fiú állami ösztöndíjjal végezte tanulmányait. A katonai pályára is azért ment, mert ösztöndíjra volt kilátása, amit sikerült is elnyernie.

— Gyönyörű emlékeim vannak, különösen a budapesti Ludovika Akadémiáról. Soha, egy alkalommal sem éreztem senki román voltomat velem; soha a legcsekélyebb hátrányt sem szenvedtem emiatt. Csak holdog, örömmel teljes élné nyeim vannak tisztakoromból is. De mindössze másfél évig voltam a magyar honvédség tisztje. Már akkor irogatni kezdtem, dlnév alatt. Szalonovellákat, katonatörténeteket írtam Herceg Ferenc könnyed modorában. Aztán otthagytam a tisztipályát. A vérség szava hívott: román író akarom lenni. Nagy, csodálatos lelkiismereti válság volt ez, a lélekfejlődés különös folyamata...

Átszellemült, ahogy beszélt. A szobrász megérezte a kedvező pillanatot és fürgén igyekezett agyagba rögzíteni arca kifejezését.

Éreztem, hogy nem szabad tovább zavarnom a mintázás munkáját. Elkészöntem, de bucsuzáskor még megkérdeztem a kiváló regényírók:

— Abból a nagy lelkiismereti válságból lesz-e vajjon egyszép lélektani regény?

Az író nevetett:

— Lehetséges.

Jávör Béla

Trikál József:
Az ujszellemiség
Fűzve 105 Lei.

Trikál József professzort régóta ismeri a művelt magyar olvasó. Mindenki tudja, hogy nem az élettől elvonatkoztatott elméleti problémák foglalkoztatják ezt a villágvizonylatban is nagy bölcselőt. Ő benne és együtt él a korral, nem marad a tegnappal, hanem mindig azokkal a kérdésekkel foglalkozik, amelyeket a ma vet fel. Ez a könyve is a modern kor aramlatokat veszi a filozófia mikroszkópja alá s teszi a metafizika analízáló lombikjába. Így bontja fel az aramlatokat a legapróékosabb alkotóelemekre s így teszi lehetővé az olvasó számára hogy minden aramlatot valódi értéke szerint becsülhessen.

Csáky magyar külügyminiszter nagy beszédet mondott az országgyűlés két házának bizottságai előtt

A német-magyar viszony rendezéséről részletesebb tájékoztatót adott. — A tengelyhatalmak középeurópai túlsúlya állott elő a müncheni egyezmény óta. — Magyarország viszonya a szomszédokhoz az állandó javulás útján

Budapestről jelentik: A képviselőház, majd a felsőház külügyi bizottsága előtt Csáky István külügyminiszter nagyszabású beszámoló jelentést tartott az időszaki külpolitikai kérdésekről. Először behatóan foglalkozott a magyar-német kapcsolatok alakulásával s aztán részletesen beszámolt berlini útjáról.

Magyarország felfogása Berlinben megértésre talált, — mondta Csáky külügyminiszter. — Ami a két ország közti felfogásokat illeti, semmiben sincsen ellentét. Sőt ezek a felfogások többnyire azonosak. Megállapíthatom különben, hogy külföldön is általános az a meggyőződés, hogy a Berlin-Róma-tengely politikája előreláthatólag egy negyedszázadon keresztül is megőrzi hatalmi túlsúlyát Európában. Németország azonban nem kívánja ezt a hatalmi túlsúlyt kihasználni, hanem megértésre törekszik a többi nagyhatalommal. Ezért volt a Chamberlain angol miniszterelnökkel együttesen kiadott müncheni nyilatkozat, ezért Ribbentrop látogatása Párizsban és most Varosban. A német külpolitika Közép-Európa és a Balkán minden államával jóviszonyt akar, s egyúttal azt kívánja, hogy ezen a világterületen ne történhessenek nagyobb változtatások. Németország kizárásával, vagy akaratá ellenére. Ez nem annyit jelent, mintha Németország ellenőrzés alatt akarná tartani Európát, hanem azt akarja, hogy mivel sokfelé irányuló érdekeltségei egész bonyolult rendszert alkotnak, emiatt őt bele ne rántassák valami konfliktusba.

Azt is megállapítottam, hogy Berlin és Róma közt sohasem volt oly szoros viszony, mint most. Berlinben ezért meglepéssel vették tudomásul, hogy a magyar kormány mindkét tengelyhatalommal egyforma jóviszonyt akar fenntartani. Berlini útamról hazatérve, a búcsúzókor Ribbentrop külügyminiszterrel azt a kijelentést kaptam: új lapot nyitunk a német-magyar kapcsolatokban, amelyeknek szaldójával mindkét nép lesz elégedve.

Szöbáhozottam Berlinben azt is, hogy vannak nem kívánatos tünetek a hazai német-ség kebelében, amelyek alkalmasak a jó viszony megzavarására. Arra kértek engemet, hogy ilyen zavaró körülmények megisméltése esetén a konkrét eseteket hozzam illetékes német körök tudomására, amelyek a legszigorúbban megtorolnak minden törvénytelen akciót, ami német területéről indul ki Magyarország ellen. Viszont a magyarországi német kisebbségek ügyére vonatkozólag a Széll József volt külügyminiszter által múlt évben, illetve Imrédy miniszterelnök által újabban tett irányadó kijelentések mértéken túl Németország se táplál igényeket, ellenben azok gyakorlati végrehajtása jószágáért Németország is teljes hálával fog lenni.

Hitler vezérkancellár a velefolytatott megbeszélés során spontán módon kijelentette, hogy a magyar-német határvonalat magától értelműleg szentnek és sérthetetlennek tekint. Ezenkívül semmiféle német tényező nem hozott fel előttem olyan kérdést, ami Magyarország belügyébe való beavatkozást jelentene. Ellenkezőleg német mérvadó körök hangsúlyozták, hogy egyenesen német érdekek tartják, hogy Magyarország erős, független és megelégedett legyen, hogy senkire se támaszkodjék, hanem inkább másoknak támaszként szolgáljon. Magyarország függetlenségét sem közvetlenül, sem közvetve semmiféle veszély nem fenyegeti. Magyarország és Németország

között csak a természetes fejlődés hozhatja meg az egyensúlyt, mely a nagyhatalom és középhatalom közötti erők disparitásának megfelelő. Az ezeréves Magyarország fennmaradása és biztos együttműködése érdeke mindkét országnak.

KÜLÜGYI KAPCSOLATOK OLASZORSZÁG, JUGOSZLÁVIA, LENGYELORSZÁG, ROMÁNIA FELE

Ezután Magyarország más külföldi kapcsolatairól számolt be Csáky külügyminiszter. Hangsúlyozta, hogy Ciano decemberi látogatása az őszinte és hagyományos magyar-olasz barátság légkörében folyt le. Megállapították a két ország felfogásának és nézeteinek teljes azonosságát. Majd örömet fejezte ki Csáky afelett, hogy Ciano gróf belgrádi látogatása megtörtént és kijelentette, hogy a bélyei találkozót újabb szerencsés fordulatnak tekinti a magyar-jugoszláv kapcsolatok történetében.

A Jugoszlávia felé türelemmel, körültekintéssel és bizalommal kiépített kapcsolatok ezután tovább fejlődhetnek. Magyarországon mindenki örömmel kívánja Budapest és Belgrád legszorosabb közeliését.

Lengyelország—Magyarország változatlanul a legbarátságosabb kapcsolatot tartja fen. Egyes külföldi államokban ezeknek a kapcsolatoknak a megzavarására igyekeztek híreket terjeszteni. Berlinben csak a legrokonszenvebben vélekednek a magyar-lengyel barátságról. Ez egyébként is olyan politikai kézenfoghatóság, amelyhez lassanként mindenkinek hozzá kell szoknia.

Nagy érdeklődéssel figyeljük — folytatta Csáky külügyminiszter a magyar kisebbség helyzete alakulását Romániában. Utóvégre a két ország kapcsolatai kialakulásának a kisebbségi kérdés rendezése a kulcsa. Reméljük, hogy az új kül-

ügyminiszter hivatalba lépése óta észlelhető enyhülés azon a téren is állandósul, s hogy a román sajtó eddig magyarellenes megnyilatkozásai is megszűnnek. Ez ahoz a légkörhöz vezetne, amelyben a kisebbségi jogok elismert és garantált teljesítése bekövetkezhetne.

CSEHSZLOVÁKIAVAL ISMÉT HELYREÁLL A RENDES DIPLOMACIAI VISZONY

Csehszlovákia és Magyarország viszonyát a sorozatos határc incidensek tették zavarossá, amelyek közül a munkácsi betörés volt a legsúlyosabb, de remélhetőleg a legutolsó is. Nagy megrázkódtatások után könnyen el tudok képzelni kisebb, határmenti villongásokat, de ágyúdörgést sehogyszem tudok elképzelni. Mi ezt az incidenst is lezárjuk. Bár a cseh-szlovák kormány kijelentette, hogy az esetért a felelősség egész teljességét nem vállalja, mégis hajlandónak mutatkozott arra, hogy a munkácsi támadásnál okozott összes károkat megtéríti és a vizsgálat során bűnösöknek talált tisztviselőket megbünteti. A magyar kormány tudomásul vette ezt, s újból felveszi a bécsi döntőbírósi határozatai értelmében folytatott vegyesbizottsági tárgyalásokat, melyek december óta szünetelnek. A magyar kormány Prágába is visszaküldi szolgálataira követeit. Reméljük, hogy a magyar kormány eme magatartása cseh-szlovák részről is megfelelő megbecsülésre talál.

A müncheni és a bécsi döntések óta — folytatta Csáky — érezhetőleg kevesebb az érdeklődés a nyugati nagyhatalmaknál Európa közepe és keleti viszonyai iránt. Az erős látszat az, hogy a nyugati nagyhatalmak Európának ezen a területén a tengely-hatalmaknak engedték át a vezető szerepet. Mi ezt tudomásul vesszük. És mivel a kisantant korábbi ellentétes formája sem fog fennállani, ezután annál kevésbbé lesz, ami minket a nyugati nagyhatalmaktól elválasszon.

Az antikominternben belépés aláírása egyelőre technikai okokból késik. Magyarország az a lépés kizárólag csak önvédelmet szolgál egyes rendbontó törekvők ellen. Az egyezmény azonban nem irányul senki ellen, tehát Szovjet-Oroszország ellen sem, amellyel Olaszország, Japán és mi diplomáciai kapcsolatokat tartunk fenn.

Végül Csáky külügyminiszter leszögezte, hogy a magyar külpolitika marad továbbra is az, ami volt az elmúlt évek folyamán: megbízható szoros együttműködés a berlin-római tengellyel, független, a kontinuitás elvéhez erősen ragaszkodó politika, amely senkit sem akar eltaszítani, hanem új barátokat akar szerezni úgy, hogy emellett összeegyeztethetők legyenek az érdekek a kipróbált és bevált barátok érdekeivel még azokban az esetekben is, amikor ezek az érdekek nem hajszálnyira egyeznek egymással.

Bethlen gróf és mások hozzászólása után elismeréssel tudomásul vették a beszámolót

A külügyi bizottság meleg elismeréssel fogadta Csáky külügyminiszter beszámolóját, melyhez először Bethlen István gróf szolt hozzá. Kifejtette, hogy a magyar külpolitika kardinális kérdése a magyar-német viszony javulása. Ez nem is képzelhető el másképp. Középeurópa újjárendezéseivel kapcsolatosan sajnálatosnak mondotta, hogy ez csak a népi elv alapján történik. A komintern-ellenes egyezményrel kapcsolatban kérdést intézett Csákyhoz, hogy vajjon az egyezményhez való csatlakozás jelent-e katonai kötelezettséget Magyarországra nézve. Csáky István kijelentette, hogy az egyezményhez való csatlakozás Magyarországra nézve semmiféle katonai kötelezettséget nem jelent. Kenéz Béla és Lakatos Gyula méltatták ezután a külügyminiszter beszámolóját. Eckhardt Tibor örömet fejezte ki afelett a javulás felett, amely a magyar helyzetnek Németország részéről bekövetkezett. Tahy László arra figyelmeztette a külügyi bizottságot, hogy Magyarország lehetőleg tartózkodjék a nagyhatalmak vitáiban való részvételtől.

Csáky István a felsőház külügyi bizottságá-

Korompai József:
Az örök élet érettségijén
Ara tízve 75 Lei

Az Istenben harmonikusan megnyugvó szenvedés értelmének valóságos zsoltára és himnusza ez a könyv.

ban is megisméltette beszámolóját. Ott Kánya Kálmán volt külügyminiszter és Teleszky János volt pénzügyminiszter fejezte ki elismerését a beszámoló fölött.

Ez a háború!
Megrendítő kép a barcelonai harcokból. Sebesültek és halottak borítják az utat, amely Saragósába vezet

Kézitusa közben egy csendes magánvillában agyonlőtték Vasile Cristescu tanárt, a légionisták hét éve hiába keresett vezérét

Letartóztatták Jakab Albert szobrászművészt, Cristescu tanár szállásadóját is

Bucuresti. Saját tud. A bucuresti rendőrség arról értesült, hogy a Str. Aviator Iliescu 15. sz. alatt egy gyanus egyén lakik. Ezért megfigyelés alá vették a csendes utca villaépületét, amely egy brassói magyar építész, Jakab Albert tulajdona. Majd a késő esti órákban, mikor az utca teljesen néptelen volt már,

rendőrök különítmény vette körül a házat és ugyanakkor mándkét bejáraton behatoltak a rendőrszervek a villába.

A rendőröközgek észrevétlenül jutottak fel az első emeletre, ahol a gyanus egyén lakása volt. Itt megtették az óvintézkedéseket, még a háztetőre is egy detektívot küldtek, hogy az arra nyíló kis ablakon át se menekülhessen senki. Ez óvintézkedések után *Boulet Constantin* rendőrgyűnök halkán kinyitotta a szoba ajtaját. Bent a szobában sötét volt.

Az ágens felgújítoa a villanylámpát, de ebben a pillanatban a szoba lakója, egy férfi, akin csak nadrág volt, rálőtt és kezén megsebesítette.

A másik rendőröközveg válaszolt a lövésre, mire a szoba lakója is folytatta a tüzelést és megsebesítette a másik rendőröközveget, *Marin Georgescu* is. Erre más rendőrök is behatoltak a szobába,

rávetették magukat az ismeretlenre és igyekeztek lefogni a kezét, amelyben a revolvert tartotta. A szoba lakója azonban ellenállt,

nem adta ki kezéből a fegyvert és igyekezett kiszabadítani magát a rendőrök kezei közül. A tusa percekig tartott. Végül, látszólag, életlenül a földre esett. A rendőrök erre abbahagyták a küzdelmet, de

*Ekkor az ismeretlen férfi váratlanul még három lövést adott le és megsebesítette *Laurentiu Constantinescu* ágens a jobb lábán. Erre a többi rendőröközveg újra tüzelni kezdtek s a szoba lakója azonnal meghalt golyóik alatt.*

A rendőrök erre átkutatták a szobát, de nem találtak benne semmi iratot, amelyből a lelőtt gyanus egyén kilétére következtelhettek volna. De amikor letörölték arcáról a vért, amely a fején ejtett halálos sebéből szivárgott,

felismerték Vasile Cristescu tanárt, a légionista mozgalom vezérét, akit a rendőrség már hét hónapja keres.

Nevét még 1933-ban tetle ismertté, 38 éves korában, mikor az akkori választások alkalmával

legionistái élén megröhanta és elfoglalta a giurgiui törvényszék épületét. A múlt év áprilisában Csikszeredába internálták s azután perének tárgyalására Bucurestibe akarták hozni, de útközben sikerült megszöknie. A *hadbírósg távollétében kilenc évi börtönrre ítélte*, de nem sikerült letartóztatni őt.

A hatóságok azonban értesülve voltak tevékenységéről. Tudták, hogy őt jelölték ki a légionista mozgalom elhunyt vezérének utódaként s *Cristescu* tanár szélszört legionisták révén gyakorolta parancsnoki tisztét, különböző terrorselekmények elkövetését rendelve el. A rendőrség értesülve volt arról is, hogy *Cristescu* tanár rendeleteinek végrehajtója *Horia Sima* legionista, akit még nem sikerült elfogni.

A napokban felfedezett terrorista előkészületek egészükben az ő művének tekinthetők. *Vasile Cristescu* történelem-tanár volt, a bucuresti Liceul Lazarban és egyetemi tanársegéd.

Letartóztatták Jakab Albert szobrászt és feleségét is

Mialatt fent az emeleten a harc *Cristescu* és a rendőrök között folyt, lent a földszinten őrizetbe vették *Jakab* Albert szobrászt, aki a bucuresti magyar társadalom ismert tagja, a feleségét és a cselédjét is. A házulajdonosok kijelentik, hogy nem tudtak semmiről semmit, egyszerűen kitétek a villa kapujára a cédulát, hogy van kiadó szobájuk.

Jakabot annyira felzúgatták az események, hogy a rendőrségen szivrohamot kapott és elájult. Injekciókkal sikerült őt életrekelteni. Az érvényben lévő törvények értelmében őt, mint bűnrészest fogják felelősségre vonni.

Cristescu mindössze január 23-ika óta lakott náluk, amikor miingyárt 1500 leit fizetett előlegként a lakásért és ellátásért. *Jakabék* — a lapok híradása szerint — elmulasztották igazolványait kérni s még nem is jelentették be lakójukat s ezért az érvényben lévő törvények szerint, állítólag, bűnrészesség címen fogják felelősségre vonni őket.

Jakab Albert fiatal ember, a bucuresti Képzőművészeti Főiskolán szerzett rajztanári oklevelet, de mint magyar, nem kapott állást. Tavaly szépsikerű kiállítás rendezett szobraiból a házban, amely most tragikus esemény színhelye lett. Annakidején a román lapok is elismeréssel írtak róla.

Cristescuval eltűnik a legionista mozgalom legfanatikusabb vezérémbere.

Ribbentrop és Beck megbeszélései Varsóban

A lengyel miniszterelnök látogatása a német külügyminiszter szállóhelyén

Varsóból jelentik: A lengyel fővárosban időző Ribbentrop német külügyminiszter csütörtökön délután két és félórás beszélgetést folytatott Beck külügyminiszterrel. A megbeszélés során minden fontos külpolitikai kérdés megvitatásra került. Ezután később Beck külügyminiszter és Szklatkovszky miniszterelnök látogatták meg Ribbentropot Blanc-palotában levő lakásán.

Családi öröm az albán királyi házban

Tiranából jelentik: Az albán képviselőház csütörtöki rendkívüli ülésén a miniszterelnök bejelentette, hogy a királyi családban március hónapra családi öröm bekövetkezését várják. A bejelentés nagy örömet keltett a képviselők körében. Az országban is nagy lelkesedéssel fogadták mindent a hirt és lelkesen éltették *Geraldine* királynőt.

Törvényszéki tükö

Fakereszt

áll a bírák asztalának közepén. S a vádlottak, a tanúk ott a kereszt előtt mondják el vallomásukat... Hivatalos hangon diktálja az elnök az esküformát s a tanu keze ott nyugszik a kereszten: „Esküszöm a szent kereszt-re és a mindenható Istenre, hogy csak az igazat fogom vallani és nem hallgatok el semmit abból, amit tudok”. — Igy esküsznek azok, akik hisznek abban, hogy a kereszt megváltásuk, hitünk szent szimbóluma. A protestánsok szívükre teszik kezüket és hitükre esküsznek... mert a bíróság tiszteletbentartja mindenki vallását. A zsidóvallásuk is szüretett kézzel esküsznek, van bíró, aki az Istenre, van aki szent tórára esküti őket. Zsidóvallásu katona tanuskodott a napokban. Amint rákerült a sor ment ő is, mint a többi tanu és már ő is a keresztre akarta tenni a kezét, amikor rákiáltott a tanács elnöke: Maga is a kereszt-re akar esküdni? És megesküdtek hite szerint. — A baptistáknak tiltja a vallásuk az esküvést. Vonakodnak, azt mondják nek eskü nélkül sem hazudnak. De hiába — esküdni akármilyen formában kell. Azért nekik sem lehet okuk panasza, nem kell mondanok, hogy „esküszöm”, úgy kezdik az esküt: fogadom az Istenre...

Ha nincs tolmács...

A multhetok egyik bűnügyi tárgyalásakor történt a büntetőtáblán, hogy a biharmegyei magyar faluból való tanuk nem tudtak románul. Megakadt a tárgyalás, mert a bírák között meg nem volt, aki fölvette volna a magyar vallomásokat. A jelenlévő ügyvédek sem merték vállalni a nehéz ügyben a tolmácsolást s erre a tanács elnöke az újságírókhoz fordult:

Talán az urak közül valaki?

De mi sem mertünk jelentkezni. Ugynevezett nagy ügy volt. Emberéletet ottott ki a falusi virtus s ezt az égbekiáltó bünt kellett megtorolni. Minden mondat, minden szó hónapokat, esztendőket jelenthetett a bűnös számára.

Végre egy hivatalnokot kaptak, aki vállalta a tolmács szerepét. Letette a tolmácsi esküt és tovább folyt a tárgyalás...

Ugy meglátszik

itt az embereken, hogy voltak-e már máskor is bíróság előtt. A tapasztalatlanok izgatott vagy ünneplő arccal lépnek be a tárgyalóterem ajtóndőljának szentori hangjára és ha szinte kézenfogva nem vezetnék az elnöki asztal elé, hát nem tudnák hol is kell megállaniok. Zavarbajönnnek és még hirtelen személyi adataikkal sincsenek tisztában... Ellenben a „törvényviseltek” — otthonosan mozognak, mosolyognak, fölényeskednek. Ilyen rutinosak a Barcus-ügy tanui, vádlottjai is. Bejönnek egyenesen a jegyző asztalához mennnek s a szokásos kérdések mellőzésével diktálják személyi adataikat. Az esküformát kívülről tudják. Rövid tömondatokban adják a vallomást s a viláért sem sértenék meg azzal a bíróságot, hogy elhalandozzanak. Hiába. Gyakorlat nevelés mestert...

1939. ÉVI TAVASZI LIPCSEI VÁSÁR

Megnyilik 1939 március 5-én

Bármilyen felvilágosítást nyújt a

LEIPZIGER MESSAMT

Leipzig, (Deutschland)

60% -os utazási kedvezmény a német vasutakon

vagy a vásár tiszteletbeli képviselői: Eugen v. Angerbauer, Timișoara, I. Strada Praporgescu 2. Tel. 70. és Ludwig Schuster ezredes, német konzul, Oradea, Str. Nic. Iorga 1. Tel. 21-35.

HIREK

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Nagyvárad, II. Károly király-út 5. sz.

ELFIZETÉSI ARAK: Belföldön: Egész évre 900, félfévre 450
negyedévre 225, egy óra 75 lei.

Magyarországon: Egész évre 50 P, félfévre 25 P, negyedévre 15 P
Egyes szám ára 20 fillér, vasárnap és ünnepeken 24 fillér.

Postatakarékpénztári csekk számlánk száma: 80.037

Telefon: 12-27.

Kolozsvári szerkesztő: dr. Sulyok István.

Kéziratokat nem örzünk meg és nem adunk vissza.

Tájékoztató a február 12-én tartandó kolozsvári püspökszentelésre

Kolozsvárról jelentik: A római kat. plébánia hivatala közli: A február 12-iki püspökszentelésrel kapcsolatban kiadott első értesítésünk kiegészítésül folytatólagosan az alábbiakat közöljük.

1. A vidékről érkező vendégek jelentését csak február 2-ig vesszük tekintetbe. Később jelentkezőkről semmiféle irányban nem gondoskodhatunk.

2. Ismételten kérjük a vidéki egyesületeket, hogy legfeljebb 2 taggal képviseltesék magukat.

3. Vidékiek az összes szükséges jegyeket megérkezésük után a Katolikus Népszövetségnél (Str. Kogălniceanu Nr. 7.) vehetik át.

4. Kolozsváriak templomi beléőjegyeket csak február 5-e után kaphatnak, később meghatározott helyeken.

Eljárás indult huszonöt máramaroszigeti háztulajdonos ellen. Máramarosziget. Saját tud. Az itteni rendőrség huszonöt háztulajdonos ellen eljárást indított, mert január 24-én, az egyesülés országos ünnepének napján nem lobogózták fel házaikat.

A KATONAI TÖRVÉNYSZÉK VÁDTANÁCSA STEFANESCU-GOANGA MERÉNYLŐINEK TOVÁBBI FOGVATARTASÁT RENDELTE EL. Kolozsvár. Saját tud. A helybeli katonai törvényszék vádtanácsa tegnap délelőtt foglalkozott a Stefanescu-Goanga egyetemi rektor és Gruia Enache detektív ellen elkövetett revolveres merénylet elkövetésével vádolt Ufa Dumitru, Dumitrescu Ion és Arofaniei Gheorghe főiskolai hallgatók további fogvatartásának ügyével. A vádtanács rövid tanácskozás után hirdette ki határozatát, amellyel megerősítette mindhármuk ellen a vizsgálóbíró által kibocsátott letartóztatási végzést és elrendelte, hogy mindhárom ügyük főtárgyalásáig, — amely mint jelentettük a jövő héten lesz — letartóztatásban maradjanak.

Felemelték az erkölcsi bizonyítvány bélyegilletékét. Kolozsvárról jelentik: Az ügyészség mellett működő bünyügyi nyilvántartó hivatal közli, hogy az erkölcsi bizonyítványok bélyegilletékét felemelték. A bizonyítvány iránti kérvényekre 8 leies okmány, 2 leies repülő és 104 leies igazságügyi bélyeglet kell ragasztani. A bizonyítványt pedig 14 leies okmány és 2 leies repülő és 50 leies igazságügyi bélyeglettel kell ellátni. Eddig a bélyegilleték 158 lei volt, mostantól kezdve pedig 180 lei lesz.

MAGANTÁRSASÁGOKNÁL BIZTOSITJÁK AZ ISKOLÁKAT. Bucurestiből jelentik: A közoktatásügyi miniszter elrendelte, hogy az iskolaépületeket biztosítani kell. Amíg állami biztosító-társaság nem alakul, a biztosítás bármely román tőkésbiztosító társaságnál eszközölhető. Az iskolák látogatásánál a revizorok meggyőződnek a biztosítás megkötéséről. Ha az épület bérelve van, akkor a felszerelést tartozik az iskolabizottság biztosítani.

Ki okozta Sava Lázár halálát. Nagyvárad. Saját tudósítónktól. Két évvel ezelőtt történt, hogy a Holbán-utcai hídfőnél álldogáló falusi parasztszékér lovai megijedtek valamitől, a szekeren ülő Sava Lázár gazdálkodó a lovak közé esett, keresztül ment rajta a szekér és ott a helyszínen meghalt. Sava hozzátartozói keresetet indítottak Beckner Vilmos nagyváradai fiatalember ellen és keretükben azt állították, hogy a kérdéses időben Beckner haladt el a szekér mellett egy motorbiciklivel és a motorbiciklivel üjdedtek meg a lovak. A vádlott nem tagadta, hogy nem járt arra motorbiciklivel, de nem tud arról, hogy ő okozta a szerencsétlenséget s nem is látott semmit az egészről. Számos tanut hallgattak ki az ügyben, de egyikük sem látta a kérdéses motorbiciklit. Az érdekes ügyben még újabb tanukat hallgatnak ki a helyszíni szemlét tartanak

Zürich-i zárlat. Párizs 11.70 fél, London 20.71 fél, Newyork 433 háromnegyed, Brüsszel 74.90, Milánó 23.30, Amsterdám 238.85, Berlin 177 egyenylcad, Prága 15.15, Varsó 83.75, Belgrád 10, Bucuresti 340.

KIOSZTOTTÁK A CAROL-ALAPITVÁNY-DIJAIT. Bucurestiből jelentik: A Carol-alapítvány aulájában ma ment végbe azoknak a díjaknak a kiosztása, amelyeket iparosok és iparművészek a párizsi nemzetközi kiállításon nyertek.

Február közepén kezdik meg a Tövis-Kiskapus közti kettősvágány vasuti vonal építését. Bucurestiből jelentik: A CFR vezérigazgatósága — mint annakidején jelentettük — elhatározta, hogy az ország nagyobb jelentőségű vasuti vonalait kettősvágányra építi ki. Ebben az átépítési tervben a nagyváradi-bucuresti fővonal is szerepel, amelynek legfontosabb szakasza a Tövis-Kiskapus közötti 52 kilométeres rész. Az átépítési munkálatokat február hó közepén kezdik meg. A munkálatokat évjárci mérnök végzi mintegy háromezer munkással. A második sínpar lefektetése hatalmas munkát igényel, mert nemcsak a pályatestet kell végig két sínparra kibővíteni, hanem új hidakat, állomásiépületeket kell építeni, hegyeket vágni, stb., ami körülbelül kétévi időt vesz igénybe. Az építési költségek csak ezen az aránylag kis szakaszon mintegy százmillió leit tesznek ki.

MINDEN EGYESÜLET ELNÖKÉNEK JELENTKEZNI KELL A RENDŐRSÉGEN.

Szatmárról jelentik: A rendőrség állambiztonsági hivatala felhívást intézett az összes szatmári egyesületek, úgymint szakmai, kultur-, sport-, temetkezési, jótékony-, stb. egyesületek elnökeihez, hogy záros határidőn belül jelentkezzenek a sziguranacán, ahol megkapják egyesületük további működésére vonatkozólag a szükséges utasításokat. Akik a jelentkezési felosztásnak ezen a héten nem tesznek eleget, súlyos mulasztást követnek el, amelyet a vonatkozó törvény megfelelően büntet.

Halálos gépkocsijelölés. Szatmár. Saját tud. A Stm. 244. jelzésű tehergépkocsi, amely Cotan Gavril és Grosz Jakab turci lakosok tulajdona, elütötte Cipan Vasile földműves Vasile nevű 10 éves kislát. A gyermek társaival az utszélen játszadozott. Amikor a gépkocsi közeledett, felkiáltott, hogy ő gyorsabb mint az autó és át tud szaladni az út másik oldalára. A sárban azonban megcsuszott, elesett és a kerekek alá került, amelyek keresztül haladtak rajta. A gyermeket súlyos sérüléseivel beszállították a szatmári kórházba, ahol nagy kínok között kiszenvedett. A csendőrség a gépkocsi vezetőjét: Farkas Károly sofírt őrizetbe vette.

Szabad a német népviselet. Temesvár. Saját tud. A bánáti németiség képviselőjében Schmitz Ferenc dr volt alpolgármester megjelent Dragalina Cornel tábornok, hadosztályparancsnoknál és kérte, hogy a német lakosokat ne tiltsák el attól, hogy népviseletükben jelenjenek meg. Egyes községekben csak úgy engedélyezték a németek táncmulatságát, ha azok a vendégek nem jelennek meg népi viseletben. Ugylátszik, mondotta Schmitz dr, hogy az egyenruha-rendelet következtében támadt félreértés. A hadosztályparancsnok kijelentette, hogy ebben a tekintetben köriratot ad ki: a népviselet nem tiltható össze az egyenruhával és viselete szabad. Egyébként, mint értesültünk, a német népközösség megbízottjai Cucu-restiben Dragomir Sylviu kisebbségi főbiztosnál is interviáltak ebben az ügyben, aki kijelentette, hogy az illetékes hatóságokkal közlik, hogy a bánáti sváb népviselet szerinti öltözködést nem szabad tiltani.

Katonai jelentkezések Nagyváradon. Tartalékos tisztek a következők sorrendben jelentkeznek: J betűsök január 28-án. L betűsök január 30-án. K betűsök január 31-én és február 1-én. M betűsök február 3, 4, 6-án. N betűsök február 7-8-án. — Legénységi állományban levő tartalékosok jelentkezése: Január 28-án az 1927. évfolyambeliek A-tól M-ig. Január 30-án az 1927. évfolyambeliek N-től Z-ig. Január 31-én az 1926. évfolyambeliek A-tól M-ig. Február 1-én az 1926. évfolyambeliek N-től Z-ig.

Tóth Tihamér dr

MIATYÁNK

Amatörkötés 280 lei.

Ez a kötet dr. Tóth Tihamér egyetemi tanárnak azokat a szentbeszédeit adja összegyűjtve, amelyeket az 1936-37. tanévben az egyetemi templomban elmondott s amelyeknek egy részét a rádió is közvetítette.

Időjárás

A bucuresti időjárásutató intézet jelentése szerint a várható időjárás: Lapályos helyeken eső, a hegyeken hó. Legtöbb eső nyugaton és északon. A hőmérséklet alig változik.

ISAC EMIL MŰVÉSZETI FELÜGYELŐ EGYÉVI BETEGSZABADSÁGRA MENT. Kolozsvárról jelentik: Isac Emil művészeti felügyelő, az erdélyi és bánáti művészeti ügyek intézője, a nagynevű költő és író, saját kérelmére egyévi betegszabadságra ment. A kiváló költő tudvalevőleg évek óta súlyos beteg és most már multhatatlanul szüksége van hosszabb pihenésre, annál is inkább, mert rendkívül sok felelősségteljes munkája még egy teljesen egészséges embert is kimerítené. Isac Emil egyenes betegszabadsága alatt a kultuszminisztérium leírata alapján, a kiváló költő hatáskörét a királyi helytartóság vette át. A színi és műkedvelő előadásokra vonatkozó kérvényeket ezennel is a cenzurahivatalhoz kell benyújtani, amelynek véleményezése alapján a királyi helytartóság dönt az egyes kérvények ügyében. Isac Emil távolléte alatt tehát a királyi helytartóság intézi a színházi és műkedvelői előadások ügyét, addig, míg a művészeti felügyelő, remélhetőleg újra teljesen egészségesen átveszi felelősségteljes hivatalát.

A nagyváradi luteránus egyház és az itt élő németek belépése a Nemzeti Ujjászűletés Arcvonalába. Nagyvárad. Saját tud. Pénteken délelőtt Materny Imre főesperes vezetésével a luteránus egyház vezetői és a tanítói kar járt fent a város házában és beléptek a Nemzeti Ujjászűletési Arcvonalba. — Ugyancsak belépett az Arcvonalba Schuster Lajos német konzul vezetésével a városban élő németiség mintegy 15 tagú csoportja. A Nemzeti Ujjászűletési Arcvonalba való beiratkozás a város háza II. emelt 31-es számú szobájában történik.

Bérekocsikos nyelvvizsgáló. Máramaroszigetről jelentik: A kolozsvári rendőrségre német nyelvet tanuló bérekocsikosok nyelvvizsgáló alá állnak és azoktól, akiknek nyelvtudása nem kielégítő, a hajtási engedélyt bevonják.

Hányos az aradi tüzoltóság felszerelése. Aradról jelentik: Az aradi katonai tüzoltóság parancsnoka részletes kimutatást készített azokról a szükségletekről, amelyeket a korszerűen felszerelt tüzoltóság nem nélkülözhet. Az előterjesztés leglényegesebb pontja, hogy amennyiben a felszerelés fejlesztése terén a kért beruházásokat nem hajtják végre, kénytelen magától elhárítani a felelősséget az esetleges következményekért, mert a jelenlegi körülmények között azt nem vállalhatja. Mindenekelőtt szükséges két, tartálynyal és fecskendővel ellátott nagy tüzoltó gépkocsi beszerzése, ami mintegy egymillió leibe kerülne. A tüzoltó parancsnok kéri, hogy a személyzet legalább 15 fővel emeljék, ami 135 ezer leies költségvetési többlet-kiadást jelentene. Az átirat figyelemzett a várost, hogy a gyenge felszerelés esetleg majd ezomorú tanulságok forrásául szolgálhat, a sürgős tennivalókat tehát ne késedelmeskedjenek végrehajtani.

A Sarkvidék fogorvosa. Kanadából jelentik: A Sarkvidéket nézte ki magának működési területül egy dr Washburn torontói fogorvos, aki hatalmas automobillal fogazati műtermmel alakította át és két évig boyongott vele Kanada óriási orvoshiányában szenvedő sarkvidéki területen. Dr Washburn huszonnégy hónapi üzleti körútja alatt több mint 10.000 plombálást, több mint 20.000 foghuzást és 2000 egyéb kisebb-nagyobb fogműtétet végzett el kitünően felszerelt mozgólaboratóriumában és sok fogfájásban szenvedő sarkvidéki embernek hozott ezzel enyhülést. Rendkívül érdekes az a könyv, amelyben most sarkvidéki élményeit kiadta ez a minden eddigi fogorvosi rekordot felülmúló derék orvos. Dr Washburn minden egyes fogászati kezeléset dátumszerűen, a hely és név pontos feljegyzésével igazolja.

Orszagos állat- és kirakodó vásár Szalárdon. Szalárdon az országos állat- és kirakodó nagyvásárt folyó év február 1-én, szerdán fogják megtartani.

Üngyilkos lett egy ügyvéd. Déva. Saját tud. Megrendítő üngyilkosság történt Déván. Január 25-re virradó éjszaka dr Laufer Andor 47 éves dévai agglégény ügyvéd az olasz harctérről magával hozott nagy szolgálati Steier-revolverével föbelőtte magát és azonnal meghalt. Az ügyvéd a legnagyobb megfontoltsággal készült tettére. Azelőtt való este ugyszólván egész családjával együtt volt, azután az összes ablakokat és ajtókat párnákkal betömte, hogy ne hallják meg a dörmögést, s elkövette vézetes tettét. A család reggel nem mehetett be takarítani s így jöttek rá. Két levelet hagyott hátra, egyikben családjától kért bocsánatot, a másikat az ügyészséghez címezte s kérte, hogy mivel önszántából vetett véget életének, ne boncolják fel. Január 26-án temették el nagy részvét mellett.

Nagyszabású csikóbőrcsempészs a cseh-szlovák határnál. Mármarosziget. Saját tud. Az északi folyamán Mármarosziget határában nagyszabású csikóbőrcsempészt lepleztek le. A cseh-szlovák határon a határőr észrevette, hogy egy szekeren több egyen a határ felé tart. Megállásra szólította fel a szekereseket, kik nekiestek a határőrnek és agyba-főbe verték. Riasztó lövéseket adott le, mire lovas grancsárok siettek a helyszínre, akiket azonban a csempészek nem vártak meg, hanem lovat, szekeret, csempészarut hátrahagyva, elmenekültek.

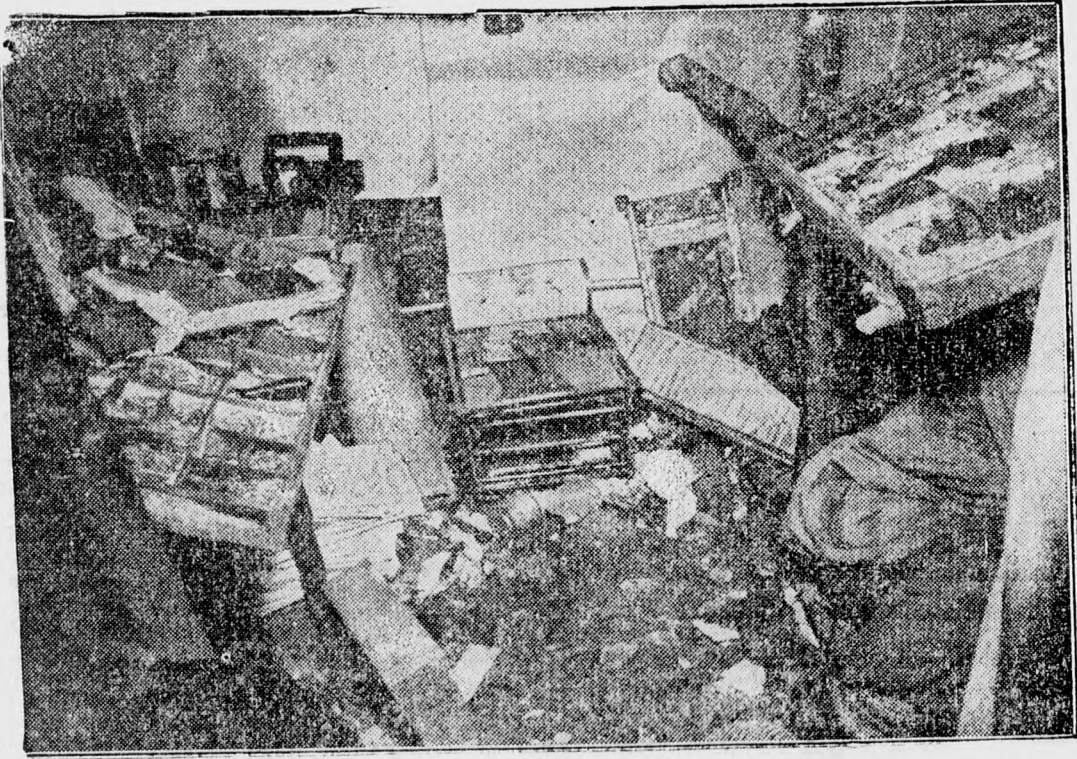
Személyazonosság igazolványok kiadása Nagyváradon. A személyazonossági igazolványokért való jelentkezések sorrendje: A betűsök január 27. és 28-ika között. B betűsök január 31 és február 4. között. C—D betűsök február 6—9. között.

HÁROM HÓNAPI BÖRTÖN EGY TRÉFAÉRT. Nagyvárad. Saját tud. Ciorka Constantin és Veres Mihai rontói legények azzal a váddal állítottak ma a törvényszék előtt, hogy a közelmúltban állukcsal behatoltak Bugau C. lakására és tréfából elloptak egy párnát. Bugau jelentette az esetet a csendőrségen, de mire a csendőrök jöttek a párnát már visszaadták a legények. A csendőrség hivatalból megette a feljelentést és a két legényt lopásért 3—3 hónapra és 2000 lei pénzbüntetésre ítélték. Az ítélet végrehajtását azonban 3 évre felfüggesztették.

Temetések. Özv. Grama Sándorné szül. Creftu Aloizia 71 éves korában Zilahon meghalt. Temetése tegnap volt Nagyváradon. — Özv. Bódy Jánosné szül. Iván Rafila 74 éves korában Nagyváradon meghalt. Temetése szombaton délután 3 órakor lesz a 22-utca 14. szá. háztól. — Vidá Sándorné szül. Székely Erzsébet 39 éves korában Nagyváradon meghalt. Temetése szombaton délután 5 órakor lesz a Fluorasului-utca 5. számú háztól. (Erdélyi „Concordia“.)

A BEFEKTETÉSEK AMORTIZÁLÁSA A MÉRLEGBEN. Kolozsvár. Saját tud. Az egyenes adókról szóló törvény 31. szakasza értelmében a vállalatok évenként három százalékot írhatnak le ingatlanai, öt százalékot az üzemi épületek és 15 százalékot a berendezés értékéből. Több vitás ügy kerül emiatt a bíróságok elé, annak eldöntése végett, hogy a leírandó amortizáció az eredeti beszerzési értékéből vagy az előző évi mérlegben szereplő értékéből vonható le? Az állandó bírói gyakorlat szerint a levonás alapját a beszerzési érték képezi és a százalékos levonás ez alap után számítandó ki, tekintet nélkül arra, hogy történt-e már amortizációk vagy sem. A pénzügyminisztérium a bírói gyakorlatnak megfelelően rendezte a kérdést és körlevelet küldött a pénzügyigazgatóságok ennek megfelelően.

A háziállatokat is vidékre szállítják, ha Londont kiűrik. Londonból jelentik: Az angol állatvédő egyesület külön szolgálatot szervezett a Londonban lévő háziállatok vidékre szállítására, ha a fővárost háború esetén kiűritenék. Az egyesület e célra készült gyors állatszállító gépkocsijai fogják a kutyákat, macskákat vagy kalitkás madarakat előre kijelölt vidéki menedékhelyekre szállítani. A lovakra, amelyeket háború esetén a hadsereg rekvirál, az állatvédő egyesület gondoskodása nem terjedhet ki.

Szofia környékén, a Vitos-hegységben, favágó legények egészen véletlenül földalatti kommunista nyomdára bukkantak, ahol néhány kommunista éppen egy ujság nyomásával volt elfoglalva. A felfedezés nyomán számos letartóztatás történt. Ez a kép a földalatti nyomdáról készült

NAGYBÁNYA UJ ADÓNEMET ÁLLAPITOTT MEG: A LÉPCSÓADÓT. Saját tud. A város vezetősége szabályrendeletet készített, amely kimondja, hogy azok után a lépcsők után, amelyek az utcára vezetnek és az aszfalt gyalogjárón vannak elhelyezve, a háztulajdonosoknak adót kell fizetni. A szabályrendelet intézkedése csak akkor került nyilvánosságra, amikor a város műszaki osztályának emberei az utcákat járták, felmérték az aszfaltra helyezett lépcsőket és négyzetméterenként 700 lei adót vetettek ki utána. A háztulajdonosok most úgy akarják az új adónemet elkerülni, hogy a lépcsőket egyszerűen felszedik.

BEKULDOTT HIREK

A brassói Római Katolikus Nőgyűlés bálja. Nagy siker jegyében tartotta meg szokásos évi táncmulatságát a helybeli Katolikus Nőgyűlés. A Vigadó helyiségét ez alkalommal is barátságossá igyekezett varázsolni a rendezőség. Megnyitótul a királyhimnusz játszott a zenekar, majd özv. Kuharcz Olivérné bál háziasszony magyaros motívumú meggyipiros bársony ruhában eljárat jelképes táncával kezdődött el a táncmulatság. Táncszünetekben Szalkay Piroška marosvásárhelyi táncitanárnő adott elő nagyon hatásos magánénekeket Simai Viktor tanár zongorakisérével. Különösen székely jelmezes „Csüddögölője” aratót zajos sikert. A főrendezői tisztet özv. Rácz Albertné és Lőrinc Ferencné látták el a mindenki kellemesen és otthonosan érezte magát. Fel kellene itt még pár nevet sorolnunk, akik névtelenül és önzetlenül dolgoztak és jóakaratu munkájukkal a közönyt és érdeklődést igyekeztek megtörni. De csaknem tollra kívánkozik pár olyan név is, akiket kötelességmulasztással lehetne vádolni elmaradásukért. Akiik ugyanis megjelentek, azok kellemesen és jól érezték magukat a fiatalok is. Kerekcs József ötletes muzsikájára pompásan táncolhatott, de az ilyenfajta mulatásoknak vannak olyan céljai is, amibe belekapcsolódni nemcsak magán, hanem közérdek is. Aki tehát elmarad, az kötelességet mulaszt el. A bál mérlegét így lehetne szavakba foglalni: az erkölcsi siker aránytalanul felülmulta az anyagi. Remélhetőleg a tanulságokat le fogják vonni, akikre ez tartozik és kiegyensúlyozott mérlegű lehet az elkövetendő bálók beszámlója. (sz.)

A brassói Kolping tornászai hetek óta lázasan készülnek a vasárnap esti bemutatóra, melyre az egyesület farsangi mulatsága keretében kerül sor. A műsort csaknem teljesen a Kolping kitűnő férfi tornászainak számai töltik ki. A Kolping tornászai országos viszonylatban is figyelemreméltó eredményeket értek el. Kontz Albert például jelenleg országos bajnok a gyűrűn. Az országos bajnokság megszerzése után Kontz most először szerepel a közönség előtt. Mellette Ady Zoltán, Förszter Balázs, Incze András, Kelemen András, Tóth Jenő és Csűrös Jenő szereplését előzi meg nagy érdeklődés. A műsoron nyújtó, korlát-, gyűrű- és szabadgyakorlatok szerepelnek. A nagyszabású tornabemutatót tánc követi. A zenét a kitűnő Kerekcs—János zenekar szolgáltatja. Az előadás a Redoutuban lesz este fél 9 órai kezdettel.

Tizenötből — három

A pletykálgatás nem kenyerem, nem is uridolog pletykálgatni. Most sem pletykálni akarok, mert amit elmondok itt, annak dacára, hogy igaz történet, kortűnet is egyben is, mint-ha az ugynevezett viszonyok javulását jelentené.

Volt itt a városban tizenöt fiatalember, testi-lelki jópajtások, iskolás koruk óta. Együtt gyurták a papirgalacsinokat, együtt „kiskáztak” latin órákon, sőt a maturát is együtt rettegették végig. És az ugynevezett életbe is egy időben kerültek. Ki egyetemre, ki orvosi fakultásra iratkozott, volt olyan, aki praktikusnak nevezett ipari és kereskedelmi pályára lépett, de hesezu időn keresztül voltak drukkerek sportmeccseken, elegáns táncosok klubok és zsurok parkettjein; urimumikban és közben telt, mult az idő. Érte őket vigalom és szomorúság, de jó barátok maradtak tűzön-vízen keresztül. Egyszer aztán „azon vették észre magukat”, hogy — fogynak. Nem testi kondícióban, nem is ragály, vagy más szerzett betegség tizedelte a kompánia sorait, hanem hol az egyik, hol a másik tűnt el közülök és az együttmaradtok kiessé rezignáltan állapították meg, hogy pajtásuk végleg „elveszett”. Megnősült.

A napokban „vezett” a házasság révébe a tizenöt jóbarát közül a tizenkettedik. Alig egy esztendő leforgása alatt egy tucat fiatalember kapta magát és bucsút mondott a vagnak sem mindig nevezhető legényéletnek és családot alapított. A tizenöt közül ma már csak hárman maradtak „agglegények”, ahogyan ők, ifjak, magukat nevezik.

El lehet e felett gondolkozni.

Akkor, amikor a legfontosabb közszükségleti cikkek árai rohamosan emelkednek, akkor, amikor a világbéke csaknem hajszálon függ és sokkal többen gondolnak gázbiztos fedezékek építésére és gázmaszk beszerzésére, mint arra, hogy nőüléssel nemcsak boldogságot, (aminek a kérdése rendezen kiessé relativ), de gondot is szerezzenek maguknak. A tizenkét fiatalember azonban bátran és merészen nekivágott az életnek, s eléggé nem becsülhető gesztusaik felett elgondolkozhat az ember.

Mit jelent ez?

A gazdasági viszonyok javulását?

Hát az itt élő magyar kisebbség harmadcon aluli féligenerációjának „olyan jól megy”, hogy nőülésre is gondolhatnak? Vagy talán egyszerűen csak megunták a klubok léha és a zsurok felületes légkörét és az otthon megnyugtatóbb, békésebb, szebb, boldogabb levegője után vágyik polgári lelkük és vérük? Vagy mindössze csak annyit történt, hogy az üres, felületes, erkölcsitelen, léha flörtök után új reneszánsza következik a tisztta, szép, komoly szerelemnek, amely a házasságba vezérli át a fiatalokat?

Akárhogy is van, a tizenkét fiatalember olyan példát adott, amit sokaknak kellene követni. Hogy a családi élet, a családi béke, a családi boldogság új reneszánsza valóban elkövetkezzék. (Hő.)

SZINHÁZ

A Thália marosvásárhelyi előadásai

A Thália nagyvárad—kolozsvári színtársulat ötnapos vendég szereplésre Marosvásárhelyre utazott. A vendég szereplés alatt a társulat tagjai bemutatják az Angyalt vettem feleségül, a Művészpár és Ragaszkodom a szerelemhez című vígjátékokat.

Mauriacnak, a világhírű francia írónak nagyhatalmú óriási sikert aratót drámáját, a démonot mutatja be legközelebb a Thália prózai együttese. A darab főszerepeit Erényi Böske és Nagy István játézzák.

Folyóirat-szemle

A Vigilia januári száma is azzal a gondos szerkesztéssel, magas irodalmi nivón jelent meg, amit az előkelő folyóirat közönsége már megszokott. Tartalmából kiemeljük: Rónay György: Mária házassága (regény), Harsányi Lajos: Mária volna jó? (vers), Rozványi Vilmos: Thibault atya oroslánjai. Sik Sándor: Hajtsd el a követ (vers). Gáldi László: Corrado Coveni. Corrado Geroni: Versek. Demény János: Fehér Buda (A XX. század apokalipszisa.) Horváth Béla: Versek. Francis Jammes: Crux. Franciák háboruja. (Antológia). Kézai Béla: A történelmi regény. Román versek. Lászlai és valóság, könyvszemle s a népszerű rovatok egészítik ki a gazdag számot. A Vigilia lapunk utján is megrendelhető, egy évre 400 lei, egy szám ára 40 lei.

RÁDIÓ

VASÁRNAP, JANUÁR 29.

București. 7.30 Ritmikus torna, rádióhíradó, reggeli hangverseny, háztartási, orvosi tanácsok. 9.55 Istentisztelet közvetítése. Majd: Egyházi felolvasás és zene. 13 Hírek közvetítése. 13.10 A Dinicu-zenekar hangversenyének közvetítése. A hangverseny szünetében körülbelül 14.10 Hírek adása. 15.05 Vidám műsor. 15.20 Mezőgazdasági szakelődás. 18 Tánckoncert adása. 19 Időszzerű anyag. 19.15 Gramofonlemez. 20 A nemzet órája. 20.15 Szimfonikus gramofonlemez műsor közvetítése. 21 A hétről. 21.15 Hangjáték. 22 Hírek. 22.15 A Rádiózenekar hangversenyének közvetítése. A hangverseny szünetében körülbelül 23 Hírek. Majd: A Rádiózenekar hangversenyének folytatása. Utána: Hírek közvetítése külföldre német és francia nyelveken. Utána: Közlemények.

Budapest I. 9 Hanglemez. 9.40 Hírek. 11-11.55 Református istentisztelet. Prédikál: Ravasz László. 12-13.15 Egyházi ének és szentbeszéd a kir. udvari. és várplébánia templomból. A szentbeszédet Mátrai Gyula mondja. 13.20 Pontos időjelzés. 13.30 Operaházi zenekar. 14 „Semmi se jó, amit csinálunk, minden másképp jó”. Csevegés. 15 Hanglemez. 16 Gazdáknak. 16.45 Budapesti Kamara Kórus. 17.30 „Az egészséges ház”. Előadás. 19.15 „Deák Ferenc tréfái”. Előadás. 19.40 Magyar nóták. 20.40 Sport. 20.50 Hanglemez. 21.15 A kárpátoresz kultuszövetség balalajka és énekhangversenye. 22 Ady Endre emléke. 23.50 Hírek. 23.10 A rádió szalonzenekara. 23.30 Hírek német és olasz nyelven. 24 Hírek angol és francia nyelven. 24.10 A magyar öklívó csapatbajnokság elődöntője. Helvetszini közvetítés. 1.05 Hírek.

HÉTFŐ, JANUÁR 30.

București. 7.30 Ritmikus torna, rádióhíradó, reggeli hangverseny, háztartási, orvosi tanácsok. 13 Időjelzés, időjárás, kulturális hírek, sport, viz-állásjelentés. 13.10 Déli hangverseny közvetítése. Közben: Sporthíreknek adása. 13.40 Gramofonlemez. 14.15 Hírek, időjárásjelentés, rádióhíradó. 14.30 Gramofonlemez. 15 Hírek. 16.45 Előadás. 18 Bemutatók. 18.40 Badescu énekesnő hangversenyének közvetítése. 19 Időszzerű anyag. 19.15 Divatos gramofonlemez. 20 Felolvasás. Hírek. 21 Felolvasás. 21.30 A Rádiózenekar hangversenyének közvetítése. Mozart-est. 22 Hírek. 22.15 Jianu fuviolaművész hangversenyének adása. 22.40 Guztianu Emilia énekesnő hangversenyének közvetítése. 23 Hírek. 23.15 Hangverseny a katonai kaszinóból. Majd: Hírek közvetítése külföldre német és francia nyelveken. Utána: Közlemények.

Budapest I. 7.45 Torna. Utána: Gramofon. 8.20 Etrend. 11 Hírek. 11.20 és 11.45 Felolvasás. 12.10 Vizjelzőszolgálat. 13 Déli harangszó. 13.10 Balalajka-zene. 13.30 Hírek. 14.20 Pontos időjelzés. 14.30 Az 1. honvédegyesület zenekara. 15.35 Hírek. 16 Árfolyamhírek. 17.15 Diákféltóra. 17.45 Pontos időjelzés. 18 Hírek szlovák és ruszin nyelven. 18.10 Hegedűszámok. 18.40 Előadás a légoltalomról. 19 Hanglemez. 19.50 „Szalézi Szent Ferenc”. Előadás. 20.20 Cigányzene. 21 „Az író viselkedéséről az időbe”. Beszélgetés. 21.35 Operaházi Zenekar. 22 Hírek. 23 Szalonötös. 23.30 Hírek német és olasz nyelven. 24 Hírek angol és francia nyelven. 24.10 Cigányzene. 1.05 Hírek.

KEDD, JANUÁR 31.

București. 7.30 Ritmikus torna, rádióhíradó, reggeli hangverseny, háztartási, orvosi tanácsok. 13 Időjelzés, időjárás, kulturális hírek, sport, viz-állásjelentés. 13.10 Déli hangverseny közvetítése. Közben: Sporthíreknek adása. 13.40 Gramofonlemez. 14.15 Hírek, időjárásjelentés, rádióhíradó. 14.30 Gramofonlemez. 15 Hírek. 16.45 Előadás. 18 Műszaki üzenetek. 18.17 Mandolin-zene. 18.50 Szaxofon hangverseny. 19.15 Különböző népek dala és táncai. Munteanu énekesnő és Szarvas hegedűművész előadása. 19.55 Felolvasás. 20.10 Gramofonlemez. 20.45 Felolvasás. 21 Szimfonikus hangverseny közvetítése. 22 Hírek. 22.15 Goffmann Artur cseh dalokat énekel. 22.40 Gmeiner Lujza zongorázik. 23 Hírek. 23.15 Vendéglői zene. Majd: Hírek közvetítése külföldre németül és franciául. Utána: Közlemények.

Budapest I. 7.45 Torna. Utána: Gramofon. 8.20 Etrend. 11 Hírek. 11.20 és 11.45 Felolvasás. 12.10 Vizjelzőszolgálat. 13 Déli harangszó. 13.10 Énekszámok. 13.45 Hírek. 14 Országos Postahírek. 14.20 Pontos időjelzés. 16 Árfolyamhírek. 17.10 Asszonyok tanácsadója. 17.45 Pontos időjelzés. 18 Hírek szlovák és ruszin nyelven. 18.10 A rádió szalonzenekara. 19 „Erdély a Lipót-diplomától az 1848-as Unióig”. Előadás. 19.30 Zongoraszámok a magyar-német művészesere keretében. 20 „Krakkó, Lengyelország egykori fővárosa”. Előadás. 20.30 „Amit a hallgatók kívánnak”. Hanglemez. 21 Négy egyfelvonásos. 22 Cigányzene. 22.40 Hírek. 23 Jazz. 23.30 Hírek német és olasz nyelven. 24 Hírek angol és francia nyelven. 24.10 Hanglemez. 24.40 Olasznyelvű előadás. 1.05 Hírek.

SZERDA, FEBRUÁR 1.

București. 7.30 Ritmikus torna, rádióhíradó, reggeli hangverseny, háztartási, orvosi tanácsok. 13 Időjelzés, időjárás, kulturális hírek, sport, viz-

állásjelentés. 13.10 Déli hangverseny közvetítése. Közben: Sporthíreknek adása. 13.40 Gramofonlemez. 14.15 Hírek, időjárásjelentés, rádióhíradó. 14.30 Gramofonlemez. 15 Hírek. 16.45 Előadás. 18 Tánckoncert. 19 Felolvasás lemezekkel. 19.45 Időszzerű anyag. 20 A Rádiózenekar hangversenyének közvetítése. Majd a hangverseny szünetében körülbelül 20.50 Felolvasás. Utána: A Rádiózenekar hangversenyének folytatása. 21.05 Kamarazene. Nagulya énekes közreműködésével. 22 Hírek. 22.15 Chopinről előadás gramofonlemezekkel. 23 Hírek. 23.15 Vendéglői zene. Majd: Hírek közvetítése külföldre németül és franciául. Utána: Közlemények.

Budapest I. 7.45 Torna. Utána: Gramofon. 8.20 Etrend. 11 Hírek. 11.20 és 11.45 Felolvasás. 12.10 Vizjelzőszolgálat. 13 Déli harangszó. 13.10 Cigányzene. 13.30 Hírek. 14.20 Pontos időjelzés. 14.30 Hanglemez. 15.35 Hírek. 16 Árfolyamhírek. 17.15 Diákféltóra. 17.45 Pontos időjelzés. 18 Hírek szlovák és ruszin nyelven. 18.10 „A bécsi keringő története”. Felolvasás. 19.10 „Tunisz és Korzika”. Felolvasás. 19.40 Cigányzene. 20.30 Az Operaház előadásának közvetítése. 21.25 Hírek. 23.10 Időjárásjelentés. Majd: Jazz-hármas. 23.35 Hírek német és olasz nyelven. 23.45 A rádió szalonzenekara. 24 Hírek angol és francia nyelven. 1.05 Hírek.

CSÜTÖRTÖK, FEBRUÁR 2.

București. 7.30 Ritmikus torna, rádióhíradó, reggeli hangverseny, háztartási, orvosi tanácsok. 13 Időjelzés, időjárás, kulturális hírek, sport, viz-állásjelentés. 13.10 Déli hangverseny közvetítése. Közben: Sporthíreknek adása. 13.40 Gramofonlemez. 14.15 Hírek, időjárásjelentés, rádióhíradó. 14.30 Gramofonlemez. 15 Hírek. 16.45 Előadás. 18 Gyermekek. 19 Időszzerű anyag. 19.15 A Sibiceanu-táncczenekar hangversenyének közvetítése. 20 Felolvasás. 21.15 A Filharmonikusok hangversenyének közvetítése. A szünetben hírek. 23 Hírek. 23.15 Gramofonlemez közvetítése. Majd: Hírek közvetítése külföldre németül és franciául. Utána: Közlemények.

Budapest I. 9 Hanglemez. 9.40 Hírek. 11-12.10 Egyházi ének és szentbeszéd a veszprémi székesegyházból. A szentbeszédet Tóth Tihamér mondja. 12.15-13.15 Görög katolikus istentisztelet a szentbeszédet dr. Rohály Ferenc mondja. 13.20 Pontos időjelzés. 13.30 Hanglemez. 14.40 „Világhíradó.” 15 Beszkárt-zenekar. 16 Közvetítés a kisdudóvónoképzőből. 17 A rádió szalonzenekara. 18 Hírek szlovák és ruszin nyelven. 18.10 Gazdáknak. 18.40 A budapesti római katolikus egyházközségek hangversenyének közvetítése. 19.10 Előadás hanglemezekkel. 20.10 Cigányzene. 21.10 „KARRIER A TÖKMAGBAN”. Operett. 22.40 Hírek. 23 A Magyar Revü Táncczenekar. 23.30 Hírek német és olasz nyelven. 24 Hírek angol és francia nyelven. 24.10 Cigányzene. 1.05 Hírek.

Minden külön értesítés heiyett

Házasságot közvetített
— a magyar 5 pengős

Budapestről jelentik: Három héttel ezelőtt egy amerikai szállt meg a Gellért-szállóban. A gazdag idegen Robert Duval nevet jejeztett be a bejelentőlapra. Akkor senki se gondolta volna, hogy a newyorki fiatal kereskedő, aki üzleti ügyeit intézte el a magyar fővárosban, milyen rendkívüli érdeklődés központjába fog kerülni.

Az történet ugyanis, hogy Robert Duval pénztárcájában a dollár bankók mellett magyar pengősök is meghúzódottak s a fiatal kereskedő jól megnézegette a számára eddig ismeretlen bankjegyeket. Ahogy forgatta, vizsgálta a papír pengősöket, az 5 pengősön egy bájos fiatal leány arcát fedezte fel. Nézte-nézte a leányarcot, aztán hirtelen kiserőjéhez fordult:

— Ki ez?

Az illető bizony nem tudta. De Robert Duval nem azért amerikai s nem azért tetszett meg neki a leányarc, hogy ki ne nyomozza: ki ült modellt ehhez a képhez? A modell — Tóth Rózi budapesti 22 éves leány volt. Robert Duvalnak sikerült megismerkedni az urileánnyal, aki az életben még jobban meghódította. S mivel a newyorki kereskedő is rokonszenves volt Tóth Rózinak — a napokban meg is tartották az esküvőt és a boldog fiatal pár már útban is van a francia Riviera felé, ahol nászútjukat töltik.

PÉNTEK, FEBRUÁR 3.

București. 7.30 Ritmikus torna, rádióhíradó, reggeli hangverseny, háztartási, orvosi tanácsok. 13 Időjelzés, időjárás, kulturális hírek, sport, viz-állásjelentés. 13.10 Déli hangverseny közvetítése. Közben: Sporthíreknek adása. 13.40 Gramofonlemez. 14.15 Hírek, időjárásjelentés, rádióhíradó. 14.30 Gramofonlemez. 15 Hírek. 16.45 Előadás. 18 Katonazene. 19 Időszzerű anyag. 19.15 A Rádiózenekar hangversenyének közvetítése. A hangverseny szünetében körülbelül 20 Felolvasás. A felolvasás után körülbelül 20.15 A Rádiózenekar hangversenyének folytatása. 20.35 Közvetítés az Operaházról. Az opera felvonás szünetében hírek adása. Majd: Hírek közvetítése külföldre német és francia nyelveken. A hírek után: közlemények.

Budapest I. 7.45 Torna. Utána: Gramofon. 8.20 Etrend. 11 Hírek. 11.20 és 11.45 Felolvasás. 12.10 Vizjelzőszolgálat. 13 Déli harangszó. 13.10 A rádió szalonzenekara. 13.30 Hírek. 14.20 Pontos időjelzés. 14.30 Cigányzene. 15.35 Hírek. 16 Árfolyamhírek. 17.15 Diákféltóra. 17.45 Pontos időjelzés. 18 Hírek szlovák és ruszin nyelven. 18.10 Le-mezek. 18.50 Sportközlemények. 19 Babits Mihály előadása. 19.30 Állástalan Zenezők Szimfonikus Zenekara. 20.30 Az Operaház előadásának közvetítése: „Trubadur”. Dalmú. 21.05 Külügyi negyedóra. 22.05 Hírek. 22.55 Hírek. 23.50 Hírek német, olasz, angol és francia nyelven. 24.05 A 2. honvédegyesület fuvózenekara. 1.05 Hírek.

SZOMBAT, FEBRUÁR 4.

București. 7.30 Ritmikus torna, rádióhíradó, reggeli hangverseny, háztartási, orvosi tanácsok. 13 Időjelzés, időjárás, kulturális hírek, sport, viz-állásjelentés. 13.10 Déli hangverseny közvetítése. Közben: Sporthíreknek adása. 13.40 Gramofonlemez. 14.15 Hírek, időjárásjelentés, rádióhíradó. 14.30 Gramofonlemez. 15 Hírek. 16.45 Előadás. 17 Ceerkészóra. 18.15 A munka és öröm szervezet órája. 19.15 Barberis énekesnő hangversenyének közvetítése. 19.35 Hanglemez. 20 Felolvasás. 20.15 Ghinda-táncczenekar hangversenyének közvetítése. 22 Hírek. 22.15 Gramofonlemez. 22.40 Keringőlemez. Majd: Hírek közvetítése külföldre németül és franciául.

Budapest I. 7.45 Torna. Utána: Gramofon. 8.20 Etrend. 11 Hírek. 11.20 és 11.45 Felolvasás. 12.10 Vizjelzőszolgálat. 13 Déli harangszó. 13.10 Gordonkaszámok. 13.45 Hírek. 13.55 Chopin-művek zongorán. 14.20 Pontos időjelzés. 14.30 Hanglemez. 15.35 Hírek. 16 Árfolyamhírek. 17.15 Harcsányi Gizi mesél. 17.45 Pontos időjelzés. 18 Hírek szlovák és ruszin nyelven. 18.10 Mit üzen a rádió. 18.40 Magyar nóták. 19.35 „A mesemondó Fedics Mihály”. Előadás hanglemezekkel. 20.20 A rádió szalonzenekara. 21 Közvetítés az európai bajnoki műkorcsolyázó versenyekről. 21.40 Tánckoncert. 22.40 Hírek. 23 Közvetítés a Vitézi bárról. 23.45 Hírek német, olasz, angol és francia nyelveken. 24 Cigányzene. 1.05 Hírek.

Aprehírdetések

Lakás

szavanként 3 lei

Kiadó

különbejárati butorított szoba, fürdőszobával, teljes ellátással is. Nagyvárad, Str. Avescu No. 37.

Két szobás

komfortos udvari lakás május 1-re kiadó. — Nagyvárad, Str. Andrei Muresan No. 12.

Elegánsan

butorított szoba esetleg butor nélkül is kiadó. Nagyvárad, Str. Luminej 13. szám.

Hülánféle

szavanként 3 lei

Találatott

a garasos hidnál kis kulcsesomó. Igazolt tulajdonosa átveheti a kiadóhivatalban.

Balla Borisz:

A MEGSEBZETT

A kiváló fiatal katolikus író, akinek a Niczky-növendék című regénye annakidején az irodalom nagy eseménye volt, ebben a rég vart nagyvonalú művében a kor jobb lelkeit foglalkoztató lelki nyugtalanságnak ad meglepően eredeti hangot. Hóse Stail báró, aki a lélek örök nosztalgiaitól úgyve keresi a megnyugvást és a boldogságot, míg a kegyelem viláosságában meg nem látja az igazság egyetlen útját, míg meg nem találja a szerelem sivar kalandjai után a szentség nagy és felemelő érzését.

Révai kiadás. Ára füzve 132 lei.

LEGUJABB

Bonnet külügyminiszter és Daladier miniszterelnök beszédei után a francia képviselőház bizalmat szavazott a kormánynak

A francia birodalom sérthetlenségének megvédésére tett kormányfogadalmat a ház egyhangú szavazással helyeselte

Párizsból jelentik: A képviselőház csütörtök esti ülésén Bonnet külügyminiszter nagy beszédet mondott.

Mindenekelőtt rámutatott arra, hogy a nemzetközi helyzet talán még komolyabb és bonyolultabb, mint volt az elmúlt szeptemberben. Megismételte, hogy München borzalmas kalandtól mentette meg Franciaországot és az egész Európát, melynek első áldozata maga Csehszlovákia lett volna. München óta Franciaország megtanulta becsülni a francia-angol barátság értékét. Anglia és Franciaország senkitől sem kíván semmit, csupán örökségét akarja megmenteni. A német-francia viszonyról szólva, kijelentette Bonnet, hogy a két nemzet közötti háború szerencsétlenség lenne és mindent elkövetnek a Németországgal való jóviszony ápolására.

A francia-olasz viszonyról szólva kijelentette, hogy Franciaország 1938 április óta egyetlen olyan lépést nem tett, mely indokolná az olasz kormány magatartásának megváltoztatását. Franciaország semmit sem követelt és megvédeni valója sem volt. Anglia jegyzékben közölte a francia kormánnyal, hogy osztja a francia álláspontot és ennek megfelelően jár el. Rómában ezt az álláspontot képviselte Chamberlain és Halifax. Franciaország nem fogja tűrni, hogy gyarmati birodalmát bárki is érintse. Szó sem lehet arról, hogy Franciaország beleegyezzék egy döntőbírátság összehívására.

Spanyolország függetlenségének fenttartása Anglia és Franciaország közös érdeke. Bonnet akár holnap hajlandó a békeszerető népek konferenciáját összehívni, de nem hiszi, hogy ez eredménnyel járhatna.

Majd ezután Franciaország külpolitikájának egyéb vonaláról beszélt Bonnet.

— Súlyt helyezünk arra, hogy Romániával való baráti viszonyunk a legjobb maradjon, — mondotta. — A szovjettel fennálló viszonyunkat sorozatos tanácskozások jellemzik. Ami a francia-lengyel barátságot illeti, utalok Beck külügyminiszter kijelentésére, mely szerint a francia-lengyel szövetség Lengyelországot

politikájának egyik alappillére. Véget kell már vetni annak a suttogásnak, mely Franciaország keleti szerződéseit igyekszik kétségbevonni. Franciaország fenn fogja tartani a szovjetekkel és Lengyelországgal kötött szerződését s valamennyi Közép- és Kelet-Európa-i szerződéseit. Franciaország igyekszik fokozni kapcsolatait Belgiummal, Hollandiával és az osztrák csoport országaival.

— Ami a spanyol kérdést illeti, Franciaország továbbra is kitart a benemavatkozás elve mellett, de nem tűrheti el, hogy Spanyolországon keresztül egy idegen nagyhatalom

veszélyeztesse a francia birodalmat. Az is tűrhetetlen lenne, hogy veszélyeztessék Észak-afrikával való összeköttetését. Hasonló veszély fenyegeti Angliát a Málta-szigetén és a Gibráltáron, de ebben a kérdésben is tökéletes az angol-francia egyetértés. Franciaország ellenez minden preventív háborút és békeakarata se nem gyengeség, se nem megalkuvás.

— Tisztában vagyunk anyagi erőinkkel s azok, akik másképpen gondolkoznak és a határon túl Franciaország sorvadásával számolnak, keservesen csalódní fognak. Franciaország kész szembezállni minden megpróbáltatással és nem feledkezik meg köteletségéről.

Bonnet beszéde után Daladier emelkedett szólásra.

— A háború a legképtelenebb örültség! — mondta Daladier. — Habár a biztonsági politika ege felhős, Franciaország békében akar élni minden szomszédjával. Franciaország ereje tudatában nyugodtan hallgatja Olaszország fenyegetőzéseit, de mindent megteszünk a francia birodalom sérthetlenségének és birodalmi utaink biztonságának fentartására.

Ezután a kamara 360 szavazattal 234 ellenében bizalmat szavazott a kormánynak. Az összes jelenlevő képviselők 609 egyhangú szavazatával külön elfogadták Daladiernek ezt a kifejezését: „Mindent megteszünk a francia birodalom sérthetlenségének és birodalmi utaink biztonságának fentartására.”

Barcelona felszabadulása után

Az ana köztársasági elnök több mázsányi ékszer, drágakövet és aranyrudat vitt magával menekülő útjára. — A franciák angol-francia békéltető bizottságot akarnak a spanyol küzdőfelek kibékítésére

Barcelonából jelentik: Az ana köztársasági elnök 4 titkárja kíséretében Franciaországba menekült. Az elnök magával vitt 75 kiló ékszer, 30 kiló drágakövet és nagymennyiségű aranyrudat. Barcelonában pénteken megjelent az első nemzeti spanyol lap. A spanyol nemzeti flotta több egysége is Barcelona kikötőjébe érkezett. A határszéli Figueras-kastélyban minisztertanácsot tartott a spanyol köztársasági kormány. A tanácskozáson szombatra halasztották a döntést annak a 2000 határátlépési kérvénynek ügyében, amelyet azok adtak be, akiknek Franciaország megadta a beutazási engedélyt. A katalán fronton egyébként a nemzetiek folytatták az előnyomulást Barcelonától észak felé.

Párizsból jelentik: A francia sajtó megállapítja, hogy Barcelona elfoglalása kétségtelenül nagy kihatással lesz úgy a spanyol háborúra, mint Európa általános politikai helyzetére. Katalónia elfoglalása siettetni a spanyol háború befejezését.

A lapok aggodalommal írják Franco közeli teljes győzelméről és félnék, hogy a polgárháború befejezése után a Berlin-Róma-tengely újabb követelésekkel fog fellépni. Olaszország siettetni

fogja a Földközi-tengeri helyzet rendezését és határozott formában jelenti majd be afrikai igényeit. Végezetül Angol-Francia békéltető bizottságot ajánlanak a lapok a spanyol küzdőfelek kibékítésére.

Berlinből jelentik: A német lapok a legteljesebb megelégedés hangjában írják Barcelona elfoglalásáról. Barcelona felszabadítását úgy méltatják, mint olyan történelmi fordulatot, mely teljesen visszaveti Moszkva európai előretörését.

Rómából jelentik: A *Popolo d'Roma* szerint Barcelona felszabadítása után a döntő győzelem már csak teljesen rövid idő kérdése. A város elfoglalásával a Földközi-tenger vidéke és Nyugat-Európa felszabadult a társadalom felforgató kommunizmus veszélyétől. A lap a morok kiűzetéséhez és Budavár egykori felszabadításához hasonlítja Barcelona elfoglalását. Végezetül megállapítja a lap, hogy ezt a nagy ütközetet is a fasizmus nyerte meg.

Miről tárgyalt Ribbentrop Varsóban?

Angol sajtóközlés arról, hogy Németország abbahagyja az ukrán mozgalom támogatását

Varsóból jelentik: Az *Echange Telegraph* itteni tudósítójának értesülése szerint Ribbentrop kijelentette Varsóban, hogy Németország nem szándékozik kalandos vállalkozásokba bocsátkozni Kelet-Európában. A varsói tanácskozáson szóba se jött az, hogy Danzig és a Memelvidék németországi csatlakozása felől egyezkedjenek. Azt is tudni véli az angol lap, hogy Németország nem szegül ellene a kárpátjai kérdés olyan rendezésének, mely a lengyel-magyar közös határ iránti igényt is számba veszi.

A kommunistaellenes egyezményhez való csatlakozás se került szóba, mert efelől már korábban tisztázódott a lengyel és német diplomácia között, hogy Lengyelország a maga módjára küzd a kommunizmus ellen. A szovjettel való szomszéd-sági egyezményt ezt a védekezést ki nem zárja; ellenben a kominternellenes egyezményhez való csatlakozása éppen e szomszéd-sági egyezmény miatt diplomáciai zavart okozna.

Az amerikai szenátusban botrány tört ki egy hadirepülőgép titka miatt

Washingtonból jelentik: Az elmúlt napokban az Egyesült Államok partvidékén lezuhant egy legújabb típusú bombavető repülőgép. A gép vezetője, egy *Douglas* nevű pilóta meghalt, míg a gép két francia utasa megsebesült.

Ez a szerencsétlenség pattantotta ki azt a botrányt, amelynek ügyében a szenátus legutóbbi ülésén felszólalások hangzottak el. A gép sebesült utasainak egyike ugyan a francia légügyi minisztérium amerikai kiküldöttje volt. A szenátorok kérdést tettek a hadfelszerelési miniszterhez, vajjon ő engedte meg,

hogy egy idegen állam képviselője próbarepülést végezzen azon a repülőn, amelyiknek felszerelése szigorú műszaki és katonai titok. *Arnold* vezérőrnagy kijelentette, hogy az amerikai hadsereg egyik tisztje sem adott engedélyt a francia katonai szakértőnek a repülésre. — Van-e titkos szerződés Amerika és Franciaország között, amely megengedi az ilyen cselekedetet? — kérdezték felháborodva a szenátorok.

A szenátus ülését a feszült hangulat miatt elnapolták.